

Grunnleggende uenige om Grunnloven

Idé og debatt
side 17

Møtes til duell:
Jussprofessorene Eivind
Smith og Fredrik Sejersted

UiO trues av Hollywood

Full strid om din ulovlige nedlastning på campus.

Kultur side 18 og 19

Jeg ville vie livet mitt til noe edlere enn politikken

Jens Stoltenberg om fordums forskerambisjoner i **Min studietid** side 21

UNIVERSITAS

Norges største studentavis | årgang 68, utgave 9 | www.universitas.no | onsdag 12. mars 2014

For studenter flest betyr øl og vin fest og moro.
For «Kristian» ble studietida et alkoholisert mareritt.

Når alkoholen tar overhånd

Reportasje side 10 til 14

FOTO: HENRIK EVERTSSON

SIO OG POLITIET SAMARBEIDER:

Jakter narkonettverk i studentboligene

Nyhet side 4 og 5

Medisinstudentene raser over mulige turnuskutt

Nyhet side 7

redaktør: **Anne Fougner Helseth**
annefhel@universitas.no 922 13 188

redaksjonsleder: **Are W. Sandvik**
arews@universitas.no 415 22 929

fotosjef: **Hans Dalane-Hval**

desksjef: **Håkon Sukuvara**

nettredaktør: **Thorbjørn Kringlebotn**

magasinredaktør: **Solveig N. Langvad**

MENINGER

De skumle tallene

Det er ikke uten grunn at journalister elsker tall. Når aviser som Universitas skal avdekke maktmisbruk og belyse forhold som berører leserne, er konkrete beløp og statistikker avgjørende. I kulturseksjonen denne uka kan du lese om omstridt oljesponsing av Universitetet i Oslo (UiO). Det er eksempel på en sak som ville vært enda mer interessant dersom UiO ville fortalt oss akkurat hvor mye penger de har fått gjennom de årene avtalen har vært i kraft. Men som i mange andre saker blir våre journalister sendt i loop rundt i systemet. Det burde ikke være nødvendig ved et universitet der det så å si kryr av kommunikasjonsmedarbeidere.

Nå kan det hende at tallene var vanskelige å oppdrive på kort varsel. Det er imidlertid påfallende ofte at de tallene som kanskje ikke er de kledeligste for institusjonene, er de vanskeligste å hente ut.

Også andre institusjoner i høyere utdanning tenderer til å holde kortene unødvendig tett inntil brystet. Forrige uke brakte vi en sak om at Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO) satser stort for å bygge opp studentengasjementet ved Høgskolen i Oslo og Akershus. Hvor stort kunne vi imidlertid ikke skrive; det var ingen som ville opplyse om akkurat hvor mye penger som sprøytes inn i prosjektet. Like få kunne fortelle hvorfor vi ikke kunne få disse tallene – som vi var tidig ute med å etterspørre. I motsetning til offentlige institusjoner som UiO har ikke SiO en juridisk plikt til å gi ut tall. De har imidlertid en åpenhetspolicy som de ikke alltid ser ut til å følge.

I forrige utgave skrev vi også om Studentparlamentets forslag om bøtelegging av for sen sensur ved UiO. UiO fører ingen statistikk over hvor lang tid som brukes på behandling av begrunnelser og karakterer.

– Med mindre det skaffes til veie tall som viser det motsatte, så vil jeg si at fristbrudd har et lite omfang, uttalte rektor Ole Petter Ottersen da – og avfeide dermed studentenes beskrivelser.

Det er åpenbart at det blir vanskelig å kaste lys over en sak når sjefen for institusjonen som ikke kan legge fram de relevante tallene, mener at de samme tallene er lave inntil det motsatte er bevist.

Utdanningstoppene forvalter enorme – og enormt viktige – statlige ressurser. Det fordrer åpenhet, noe vi tilrettelegger for. Heldigvis er det mange som griper sjansen. Vi vil oppfordre institusjonene til å gjøre det også når tallene ikke er udelte positive. Ofte blir jo ting mindre skumle i dagslys – særlig etter den debatten som gjerne følger av at viktige saker avdekkes.

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO). Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk, og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: **Monica Reigstad**
monica.reigstad@universitas.no 22 85 33 36

Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadr.: **Moltke Moes vei 33**

Postadr.: **Boks 89 Blindern, 0314 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Web: **www.universitas.no**

Studentlederne bør legge vekk heiaropene og finne fram boligkravene under regjeringens budsjettforhandlinger.

Kampen om de to prosentene

Kommentar

Maria Terese Kittilsen,
journalist i Universitas

om hvorvidt studentene skal få penger eller ikke. Vi er lei av politikere som bruker store ord, og som viser liten vilje til å følge dem. Nå kan det imidlertid vise seg at vi har en mulighet likevel.

I forrige ukes Universitas skrev vi om leiepriser som når nye høyder. Det er kanskje ikke uventet at prisene fortsetter å stige. Det urovekkende er derimot at studiestøtten ikke er i nærheten av å holde følge. Tidligere lot det seg gjøre å være heltidsstudent, mens dagens leiepriser vanskeliggjør dette.

«Kampen for økt studiestøtte fordelt over elleve måneder fremstår som nærmest umulig å vinne, og det er kanskje ikke her vi bør bruke mest krefter»

Sammenlignet med grunnbeløpet i folketrygden hadde en student i 1985 om lag 30 000 kroner mer i støtte enn nå. Samtidig har rundt 15 000 studenter de siste årene stått på venteliste for å få studentbolig før semesterstart. Leieprisen på en ettroms i Oslo ligger på om lag 8000 kroner, studenter som bor flere sammen, betaler opp mot 6000 hver i måneden. Dersom du fordeler studiestøtta di jevnt utover, har du i underkant av 8000 å rutte med i måneden. Enkel matte forteller oss at det er behov både for flere og billigere studentboliger, samt en økning i studiestøtta. Ingenting av dette er ny informasjon.

Av det totale budsjettet er det kun to til tre prosent som står fritt til å utdeles av regjeringen. Resten går til faste, lovbestemte utgifter. To til tre prosent av budsjettet er altså det bønder, organisasjoner, lag og foreninger, og studenter skal sloss om. Det er også her regjeringen har mulighet til å velge satsingsområder basert på egen politikk. Nok en gang skal man krangle

En økning i studiestøtta vil koste staten enormt

Øyeblikket

av **Birte Nystad Magnussen**

Smiley bird: Julie Rånes har tydeligvis valgt riktig lag. Her med Anne Nistad (th.). Norges Idrettshøyskole (NIH) arrangerte fredag Winter Challenge 2014

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

mye. Kampen for økt studiestøtte fordelt over elleve måneder fremstår som nærmest umulig å vinne, og det er kanskje ikke her vi bør bruke mest krefter. Derimot er en satsing på studentboliger langt mer funksjonelt, og en langtidsinvestering for samfunnet. Det har Erna Solberg og den blåblå regjeringen skjønt, skal vi tro statsministeren da hun i forrige uke på Norsk studentorganisasjon (NSO) sin ledersamling fastslo at studentboliger var langt viktigere enn økt støtte. Et økt studielån vil ikke redusere de offentlige ressurser som faller rett ned i private boligeieres lommer. Flere studentboliger vil kunne føre til at studentene bruker en mindre andel av studiestøtten på

bolig. Slik vil behovet for 11 måneders studiestøtte reduseres. Penger investert i boliger vil være en langt mer sikker og samfunnsnyttig investering, som strekker seg lenger enn den enkeltes privatkonto.

Høyre kaller seg selv «kunnskapspartiet». Studentene bør derfor kunne forvente en oppfølging som ikke går på akkord med ambisjonene. Mye tyder allikevel på at kampen om noen skarve prosent av kaka blir hard. NSO søker gjennom en ny kampanje «studenthelter». Først ute er Erna Solberg til å få ikke tittelen. Å ønske å spille på lag med landets øverste ledere i håp om å røre ved deres hjer-

ter kan i utgangspunktet ligne en hensiktsmessig strategi. La oss håpe at Solberg lar seg begeistre og holder studentene like høyt som ambisjonene.

Studentenes kampsaker har vært de samme i en årrekke. Utviklingen av leieprisene går fremdeles i samme retning. Likevel stamper vi på stedet hvil. Det kan virke som at NSO og studentpolitikkerne trenger en omprioritering av kampsaker. Sats på studentboligene, det er i hvert fall en kamp det er realistisk å vinne.

maritkit@universitas.no

Bakpå nyhetene

« Alle restauranter og utsalgssteder i Porsgrunn rapporterer inn alkoholsalg og omsetning i disse dager, og studenthuset Elverhøy er intet unntak. I fjor gikk det unna 7345 liter i såkalt alkoholholdig drikk klasse 1, i hovedsak øl. I 2014 regner studentene med å drikke mer og har innrapportert til kommunen et forventet inntak på 7500 liter. Skål! Fra saken «Trenger mer studentøl» i Porsgrunns Dagblad, 11.03

« – Da jeg var student, leste jeg en del organisasjonsteori, og kom over noe som er helt vanlig i flere land, blant annet i Japan. Der tillates de ansatte å ta seg en lur midt på dagen, noe som har hjulpet med å holde sykefraværet nede... Jeg mente en ordning hvor jeg fikk sove noen minutter midt på dagen ville tjene både meg og arbeidsplassen, sier Paulsen zzZzZZzz. Fra saken «Tar seg en høneblund på jobben» i Avisa Nordland, 8.03

Meninger

Universitas gir deg meninger fra verdens studentaviser

Bergen

STUDVEST

Frank Aarebrot sto alene – og kanskje uten å vite det selv – for et kvantesprang innenfor forskningsformidling med sin maratonforelesning. Nå er det opp til UiB og de andre utdanningsinstitusjonene å følge etter, og slå både utdanningskvalitet og formidlingsansvar i én smekk.

Lund

LUNDAGÅRD

Den praktiska processen mot en fullständig vuxenhet har börjat. Om den någonsin avslutas vet jag inte, men vad jag hoppas på är att den kommande 25-årsdagen innebär en självständig vuxenhet med barnasinnat kvar.

Trondheim

Under Dusken

Med dagens finansieringsmodell for høyere utdanning tilsvarer avlagte studiepoeng penger i kassen for universitetene. I realiteten betyr dette at man ved NTNU tar opp store studentkull på studier som medievitenskap og psykologi, uten å gi dem optimal oppfølging. I mine øyne er dette en utdanningspolitikk på ville veier..

Los Angeles

DAILY BRUIN

Israel is not the worst human rights aggressor in the world, and the larger world stage may disproportionately single it out. However, if Jewish students claim it holds a special place in our hearts and identities; if it is truly our homeland, we should not let any number of human rights violations within or surrounding its borders to go unaddressed.

Følg oss

På papir hver onsdag, på nett hele tiden.
www.universitas.no
facebook.com/UniversitasOslo
twitter: @universitas
For oppdaterte studentnyheter.

Tips oss

tips@universitas.no

nyhetsredaktør:
geirmoln@universitas.noGeir Molnes
993 35 518

NYHET

Universitas korrigerer

I magasinet forrige uke kom vi i skade for å gjengi et sitat av filosofi-professor Jens Saugstad feil. Han har aldri sagt at vi ikke er moralsk forpliktet til å hjelpe barn i tredje verden, men at våre moralske forpliktelser overfor dem er annerledes enn de overfor en frysende gutt på St. Hanshaugen. Vi beklager feilen.

Felt for flåttforskning

FLÅTT: To forskere ved Universitetet i Oslo (UiO) har fått refs av Helsetilsynet. Det melder blant annet VG og Uniforum. De to pensjonerte professorene har tidligere fått mye medieomtale fordi de mener å ha funnet en måte å avsløre om det er borreliabakterie som flått kan bære på, i blod.

Forskningsprosjektet ble stoppet i fjor høst, da en kollega og en overlege varslet tilsynet om det de mente var ulovlig forskning. Helsetilsynet er nå enige med varslerne, og i en elleve siders rapport bes UiO om å slette alt innsamlet materiale. Rektor Ole Petter Ottersen har foreløpig ikke bestemt seg for å påklage avgjørelsen, skriver VG.

HiOA ikke i mål med målene

KVALITETSSATSING: Høgskolen i Oslo og Akershus sliter med å nå målene de har satt seg. Det melder nettavisen Khrono. I sakspapirer som er sendt ut til styremøtet tirsdag, skriver Høgskolen om flere av sine egne utfordringer knyttet til strategien og satsingen «Ny viten, ny praksis».

For lav andel førstestillinger ved fakultetene, for få publisasjonspoeng per vitenskapelig ansatt og for få avlagte doktorgrader er blant problemene som pekes på. «Dessverre og svært overraskende», heter det i sakspapiret, som er undertegnet høgskoledirektør Ann Elisabeth Wedø.

Farlig få realfagskvinner

ETTERLYSER JENTER: – Vi har et realfagsproblem, sier kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen (H) til VG.

Sammenlignet med andre OECD-land ligger nemlig Norge under snittet på andelen kvinnelige uteksaminerte studenter i realfag.

Røe Isaksen tror man må appellere til jenter med kvinnelige realfagsforbilder.

– Dersom vi ser på jenters utdanningsvalg, så oppfatter de nok ofte realfag som virkelighetsfjernt og lite egnet til å bidra til noe godt i verden. Derfor er det viktig å vise frem at realfag også har myke verdier, sier statsråden til VG.

UNIVERSITAS FOR 25 ÅR SIDEN

Penger for studenter

— Studenter er ikke flinke nok til å utnytte de låne- og stipendmulighetene de har, sier Wenche Merli i Statens Lånekasse for Utdanning. I denne uken retter Lånekassen et framstøt mot Universitetet i Oslo for å opplyse studentene om deres rettigheter.

PER ANDERS JOHANSEN

Lånekassens regler om lån og stipend er så omfattende at mange studenter aldri blir klar over hvilke økonomiske muligheter som skjuler seg i Lånekassen. For å bedre på dette forsøker Lånekassen i denne uken å nå ut til studentene gjennom stands i Frederikke(torsdag 13.april) og Urbygnin-gen i sentrum (mandag

17.april). Dette er det mest omfattende framstøt Lånekassen noensinne har rettet mot Universitetet i Oslo for å nå fram til studentene.

Tar selvkritikk

— Målet vårt er å opplyse om nye muligheter i regelverket vårt, samtidig som vi ønsker å få studentene til å søke allerede nå om lån og stipend for neste semester, sier Wenche Merli, forstekonsulent i Statens Lånekasse for Utdanning.

Betyr dette framstøt at Lånekassen tar selvkritikk på at man ikke har vært flinke nok til å nå fram til studentene?

TRENGER DU PENGER

Universitas nr. 6, 1989

UNIVERSITAS FOR 50 ÅR SIDEN

«Så viselig har vi innrettet oss i Norge at mens behovet for akademisk utdannet arbeidskraft er større enn noen sinne, mens det aldri har vært så mange som ønsket å studere, må flere og flere fakulteter lukke. Må vi ikke glede oss over slik fornuft og klokskap!

Universitas nr. 5, 1964

Jakter på

Rett person: Mette Karlsen viser frem sitt studentbevis til ordensvaktene. Listene bekrefter at hun har sitt på det tørre.

■ **Offensiv:** SiO samarbeider med politiet i kampen mot vest-afrikanske, kriminelle nettverk.

■ **Glipper:** Ordensvaktene kontrollerer rekordmange studentboliger, men det finnes fortsatt smutthull.

Organisert kriminalitet

tekst Eirik Billingsø Elvevold
foto Matthis Kleeb Solheim

Politiet samarbeider tett med Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO) i innsatsen mot organisert kriminalitet. For to år siden startet Oslo politidistrikt prosjektet «Touch Down», rettet mot kriminelle personer og miljøer fra Vest-Afrika. Da ble det avslørt at en gruppe nigerianere brukte SiOs studentboliger til oppbevaring og salg av narkotika. Seksjon for organisert kriminalitet mener at samarbeidet har vært fruktbart.

– SiO har gjennomgått interne rutiner og iverksatt tiltak for å stoppe ulovlig framleie av leilighetene. Politiet vet at tiltakene sammen med politiinnsatsen i stor grad har vanskeliggjort de kriminelles muligheter til å anvende studentboligene til narkotikakriminalitet, sier pressesjef Unni Grøndal på vegne av seksjon for organisert kriminalitet i Oslo politidistrikt.

Ordnet seg ordensvakter

SiOs boligdirektør Trond Bakke var overrasket over avsløringene i 2012. Han poengterte da at ulovlig framleie muliggjorde den organiserte kriminaliteten. Personer med

dokumentert studentstatus hadde leid ut studentboliger til personer som ikke var studenter. I ettertid har SiO ansatt ordensvakter for å hindre ulovlig framleie.

– Vi hadde en omlegging fra bruk av husverter til ordensvakter i 2013. Siden den gang har vi trappet opp kontrollen av hvem som befinner seg i boligene, sier Bakke.

– En advarsel blir utgitt dersom en person ikke kan gi tilstrekkelig dokumentasjon. Dersom papirene fortsatt uteblir, kjenner de konsekvensene.

Systematisk sjekk

– Hei, vi kommer fra SiO. Vi gjennomfører en kontroll for å se om vi

narko-leietakere

SiOs ordensvakter:

- Ordensvaktene skal være bindeledd mellom administrasjonen i SiO Bolig og beboerne ute i studenthusene. De viktigste oppgavene deres er oppfølging og kontroll av boområder og husordensregler.
- Ordensvaktene er utstyrt med SiO-merket arbeidstøy og bærer legitimasjon. De er organisert som en del av kundeservicetilbudet i SiO Bolig og kan kontaktes direkte på telefon og mail.

Tall for SiOs kontroller av ulovlig framleie:

2013:

- Antall boliger kontrollert 7612
- Antall advarsler: 355
- Antall oppsigelser: 18
- Antall konflikt-/støysaker håndtert i 2013: 379

Hittil i 2014:

- Antall boliger kontrollert: 1660
- Antall advarsler: 22
- Antall oppsigelser: 3

«Det er i hvert fall vesentlig vanskeligere å bedrive ulovlig virksomhet i studentboligene nå»

Trond Bakke, direktør i SiO Bolig

har riktig person i riktig bolig. Har du studentbevis og semesterkort? sier Ida Hamre Høyendahl (22).

Høyendahl er teamleder for ordensvaktene til SiO. Hun smiler og ser bort på sin kollega, ordensvakt Aril Johannes Schultzen (24). Sammen har de i dag kontrollert et titalls felleskjøkken i Kringsjø Studentby. Nå kontrollerer de studentboliger på Bjølsen.

Student Mette Karlsen kommer raskt ut igjen, litt småstessa over vaktene og journalistene på dørstokken. Teamleder Høyendahl gransker dokumentasjonen mens Schultzen noterer. Ettersom Karlsen er riktig person i riktig bolig, er kontrollen raskt over.

Kontroller som denne har blitt gjennomført hyppigere siden inngangen av fjoråret. I fjor kontrollerte ordensvaktene 7612 boliger. Så langt i 2014 ligger tallet på 1660. Dette innebærer at ordensvaktene i praksis har undersøkt nesten alle SiOs studentboliger utenom Kongsvinger Studenthus. Konsekvensen var 355 advarsler og 18 oppsi-

gelser i fjor. Så langt i år har det blitt utstedt 22 advarsler og 3 oppsigelser.

Fortsatt et problem

Ordensvaktene har myndighet til å kontrollere at leiekontrakt og husordensregler blir fulgt, men har ingen myndighet til å foreta seg noe utover en ren kontrollfunksjon. Informasjonen de samler på vakt, sendes videre til SiO. Bakke bekrefter at SiO Bolig har samarbeidet med politiet om organisert kriminalitet, men vil ikke kommentere noe utover dette.

På tross av at problemene knyttet til SiOs boliger nå er redusert, antar politiet at det fortsatt foregår organisert kriminalitet i studentboligene. Ettersom kriminaliteten er vanskelig å avdekke, utelukker de ikke at problematikken kan øke dersom tiltakene avtar i boligkompleksene.

Bakke er enig i at tiltakene vanskeliggjør kriminalitet. Han innrømmer at det fortsatt finnes smutthull.

– Jeg mener bestemt at vi har redusert omfanget av ulovlig framleie. Det er i hvert fall vesentlig vanskeligere å bedrive ulovlig virksomhet i studentboligene nå, men det eneste kravet til legitimasjon forblir at personen er en student med gyldig opptak, sier Bakke.

e.b.elvevold@universitas.no

Prosjekt «Touch Down»

Tabellen viser beslaglagt mengde narkotika i prosjekt Touch Down i 2012 og 2013. 615 personer i politidistriktene Romerike, Oslo, Østfold, Vestfold og Hordaland er pågrepet og siktet samme periode.

Type narkotika	Mengde
Marihuana	11538 g
Hasj	7315 g
Heroin	7089 g
Kokain	15298 g
Amfetamin	1967 g
Totalt	Ca. 43 kg

Dør til dør: Ida Hamre Høyendahl (22) og Aril Johannes Schultzen (24) går systematisk gjennom boligene i Bjølsen Studentby.

Buskerud and Vestfold University College

Faculty of Technology and Maritime Sciences,
Department of Micro and Nano Systems Technology
(Institutt for mikro- og nanosystemteknologi) / IMST:

Postdoctoral fellow

Research and development related medical ultrasound transducers, in a collaboration between HBV and GE Vingmed Ultrasound. 100% position for a period of 3 years.

Doctoral Research fellow (PhD-stipendiat) on MEMS Thz devices for spectroscopy and imaging

100% position for a period of 3 years. The project will collaborate with Professor Claudio Paoloni at Lancaster University, UK.

Application deadline: March 26th 2014.

Fully announced at
www.hbv.no/stilling

– Vi tappes for kloke hoder

Over halvparten av de utenlandske studentene forsvinner etter fullført doktorgrad. Abelia fortløper, men Kunnskapsdepartementet avdramatiserer.

Forskningspolitikk

tekst Vilde Sagstad Imeland
foto Hans Dalane-Hval

– De kloke hodene forlater oss. Norge kan ikke konkurrere internasjonalt på pris, og derfor må vi være best på kompetanse i stedet, sier Håkon Haugli, administrerende direktør i Abelia, Næringslivets Hovedorganisasjons forening for kunnskaps- og teknologibedrifter.

I forrige ukes Universitas kunne du lese at det stadig kommer flere utenlandske doktorgradsstudenter til Norge, men at over halvparten drar fra Norge etter endt utdannelse.

Haugli mener dette rammer potensielle innovasjons- og gründervirksomheter hardt. Han er bekymret for utviklingen.

Loddtrekning

– Uansett hvor mange vi utdanner med doktorgrad, vil systemet alltid fungere som en loddtrekning,

Ser muligheter: Staten sørger for å hente inn spennende og svært kompetente utlendinger, og det er næringslivets jobb å utnytte mulighetene mens forskerne fremdeles befinner seg i Norge, sier Bjørn Haugstad, som er statssekretær i Kunnskapsdepartementet.

der noen lodd gir gevinst, og andre ikke, sier Bjørn Haugstad, som er statssekretær i Kunnskapsdepartementet. Han mener Abelia fremmer en interessant problemmatikk, men at Haugli i stedet bør stille spørsmålene til sin egen

medlemsmasse.

– Staten sørger for å hente inn spennende og svært kompetente utlendinger, og det er Abelia og næringslivets jobb å utnytte mulighetene mens forskerne fremdeles befinner seg i Norge. Er

næringslivet nok til stede ved studieinstitusjonene? spør han.

Haugstad mener også det er viktig å huske på at de som drar fra Norge, ikke er tapt, verken for norsk næringsliv eller norsk forskning.

– Det er snakk om svært begavede folk, som leverer solid forskning, og sånn sett fungerer som ambassadører for Norge. De som drar fra Norge med gode erfaringer og en solid utdannelse, vil kunne fungere som brobyggere.

Trenger bedre rutiner

Haugli tror det er mange som er villige til å satse på en god idé, og etterlyser bedre rutiner for samarbeid mellom academia og næringslivet for å få de nyutdannede forskerne til å bli værende i Norge. Det bør derfor bli mer lønnsomt å investere i unge bedrifter, og bedre tilgang på startkapital for de som ønsker å satse på gründerideer.

– Talentetterspørselen er på plass, vi må bare utnytte den bedre, sier Haugli.

Haugstad i Kunnskapsdepartementet sier de er fullt klar over at de har en utfordring når det gjelder å få på plass startkapital slik at de som ønsker å satse på nyskaping får muligheten til det.

– Det er en slags «dark valley» når det gjelder å finansiere overgangen fra forskning til kommersialisering. Her er vi ikke gode nok, og det er vi klare over.

Haugstad er likevel trygg på at det blir en nettogevinst totalt sett.

– Vi satser hele tiden på nye forskere, og når vi først får gevinst, er den så stor at det går bra.

Norge må selges inn

– Kanskje er vi rett og slett litt dårlige til å markedsføre oss i Norge, sier Nils-Henrik von der Fehr, som er instituttleder ved Økonomisk institutt ved Universitetet i Oslo. Han mener det ikke er sikkert at

Norge fremstår som det beste alternativet for alle de begavede forskerne som er innom landet, og som gjerne skal finne ut hvor de ønsker å slå seg ned.

– I Norge tenker vi nok at forskerutdannelsen først og fremst er for de som skal

fortsette en akademisk karriere. Men det blir stadig mer nødvendig med doktorgrad for å få jobb i både offentlig og privat sektor. Dette har vi ikke tatt innover oss, og utdannelsen er nok ikke så godt innrettet med tanke på dette, sier von der Fehr og legger til:

– Det er ikke så lett å tvinge folk til å bli i Norge.

vildesi@universitas.no

«Kanskje vi er litt dårlige til å markedsføre oss i Norge»

Nils-Henrik M. Von der Fehr,
instituttleder ved Økonomisk
institutt ved UiO

FOTO: HEIDI WIDERØE

Dyrt: – Norge kan ikke konkurrere internasjonalt på pris, og derfor må vi være best på kompetanse i stedet, sier administrerende direktør i Abelia, Håkon Haugli.

AKADEMISK FORUM ved UiO:
(Tidligere Professorforeningen)

YTRINGSFRIHET eller FRYKTKULTUR i academia

Åpent møte mandag 17. mars

Innlegg av:

- Johan F. Storm, prof. i medisin, UiO
- Ole Petter Ottersen, rektor UiO
- Kristian Gundersen, prof. i biologi, vitenskapelig representant i UiO-styret
- Steinar A. Sæther, leder av Forskerfobundet ved UiO

Debatt ledet av prof. dr. juris Mads T. Andenæs

Representanter for flere fagforeninger, presse etc. er invitert.

Reell ytringsfrihet er en forutsetning for fri, kritisk forskning, vitenskapens selvkorrigerende evne, og et sunt akademisk miljø. Men ytringsfriheten og ytringskulturen i academia er under press i vår tid. Det meldes om «fryktkultur» i noen miljøer. Hvor alvorlig er dette problemet? Hva kan gjøres for å gjenopprette og sikre ytringstrygghet? 200 årsjubileet for Grunnloven aktualiserer disse spørsmålene ytterligere.

Tid: Mandag 17. mars, 2014, kl. 17.00 – 19.30

Sted: Georg Sverdrups hus (UB),

«Klubben» i 2.etasje, Universitetet i Oslo, Blindern
(Moltke Moes vei 39)

Møtet er åpent for alle, velkommen!

Kamp om turnusplassene: Medisinstudentene Thor-Martin Strand (30) og Khadija Khalid (24) frykter begge for å ikke få turnusplasser.

– Idiotisk turnuskutt

Nesten et helt kull med medisinstudenter stod uten turnusstilling i fjor. Men etter å ha vurdert samfunnsbehovet, vil Helsedirektoratet nå kutte 150 turnusplasser.

Medisinstudiet

tekst Stine Stenhaug og Ingrid Gipling
foto Matthis Kleeb Solheim

– Forslaget er helt idiotisk. I dag er det jo samsvar mellom antall studieplasser i Norge og antall turnusplasser. Det er køen som henger igjen fra den gamle ordningen, som er det største problemet, sier Thor-Martin Strand, student på syvende semester på medisin ved Universitetet i Oslo (UiO).
Helsedirektoratet foreslår i en ny rapport å redusere antallet turnusplasser fra dagens 950 til 800, melder Dagens Medisin.

Strand skjønner ikke at Helsedirektoratet kan foreslå kutt i antall turnusstillinger når det er så mange som venter i turnuskø.

Dimensjonerer etter samfunnsbehovet
Statssekretær i Helse- og omsorgsdepartementet Anne Grethe Erlandsen skriver i en mail til Universitas at Helsedirektoratet ble bedt om vurdere behovet for å øke antall turnusstillinger ut fra hvor mange leger landet trenger, og ikke ut fra antall søkere.
– Nå har vi nylig mottatt direktoratets vurdering og skal gå igjennom den. Så skal vi konkludere

dere hvor mange turnusstillinger vi skal ha. Utover dette vil vi fortsatt følge opp ulike sider ved turnustjenesten for leger sammen med Helsedirektoratet, slik at den fungerer så godt som mulig, skriver Erlandsen.

– Se til Danmark
Katharina Pedersen, kulltillitsvalgt for 12. semester ved UiO, tror reduksjonen er et steg i feil retning.
– Forslaget vil jo ikke føre til en kortere kø, men tvert i mot en økning i antallet søkere som venter på plass. Dette er jo det motsatte av det man ønsker å oppnå.
Hun tror det er kullene som er

ferdige om noen år som kommer til å bli tydeligst berørt dersom forslaget vedtas.
En av studentene som er bekymret for ikke å få turnusplass, er Khadija Khalid, student på åttende semester ved UiO. Hun mener Danmark har en bedre ordning enn vi har i Norge.
– I Danmark regulerer de antall studieplasser, ikke antall turnusplasser. Norge har ikke et tilsvarende tak på hvor mange studenter som tas opp på medisinstudiet. Det er her man må kutte. Hvem er det vel egentlig som tjener på at det er så mange utdannede leger som ikke får jobb?

Skuffet over Høie
Torgeir Micaelsen, stortingsrepresentant og helsepolitisk talsmann for Arbeiderpartiet, reagerer kraftig Helsedirektoratets forslag.
– Vi er skuffet over helseministeren. Jeg mener det burde være en smal sak for Bent Høie og Helsedepartementet å dempe usikkerheten blant turnuskandidater. Høie burde signalisere at det skal bli flere plasser allerede nå, så får han komme tilbake til hvor mange det blir, sier Micaelsen.
Han mener det trengs politisk styring for å sikre nok turnusplasser, og understreker at 365 nyutdannede leger i 2013 stod uten turnusstilling.
– Turnus-køen har vedvart i flere år. Hva gjorde Stoltenberg-regjeringen for å redusere køen?
– Køen oppstod fordi mange utenlandske søkere fikk innpass i den norske lotteri-ordningen i henhold til EØS-reglene. Derfor foreslo Stoltenberg-regjeringen en kraftig omlegging, sier Micaelsen.

Frykter lengre turnuskø
Even Holth Rustad, leder i Norsk Medisinstudentforening, mener det er hull i argumentasjonen til

Helsedirektoratet.
– De mener at køproblemet er i ferd med å løse seg fordi færre stod uten turnus etter denne søknadsrunden. Det er en forhastet konklusjon, fordi det er betydelig sesongvariasjon i antall leger som uteksamineres, Rustad.
Rustad mener at det først i sommer kan dannes et godt bilde av ventetiden etter den nye ordningen ble innført.
– Fordi det fortsatt utdannes færre norske leger enn det er turnusplasser, forventer jeg en liten nedgang i køen til sommeren. Veksten i antall medisinstudenter vil imidlertid føre til at køen vokser igjen om få år, understreker Rustad.

Kritiserer kompetansesløsning
Ap-talsmann Micaelsen mener det på lang sikt er snakk om å sikre nok leger til å ha lengre åpningstider på pasientbehandling.
– Det er sløsing med offentlige ressurser ikke å ansette kvalifiserte leger staten har brukt penger på å utdanne, sier Micaelsen.
Han mener helseministeren må ta grep og gå i dialog med kommunene og sykehusene for å få på plass flere turnusplasser.
– Alternativet er å hyre inn spesialister fra utlandet. Vi burde heller prioritere å trene opp nyutdannede. Det er framtidens spesialister det er snakk om, sier han.
Helse- og omsorgsminister Bent Høie var ikke tilgjengelig for kommentar, men kommenterte Micaelsens kritikk i Dagsrevyens sending på søndag.
– Vi dimensjonerer antall turnusplasser etter behov. Det er ingen menneskerett å få turnusplass, sa Høie.

universitas@universitas.no

1. Hva tenker du om at Helsedirektoratet foreslår et kutt i antall turnusplasser?

2. Er du redd for ikke å få turnusplass?

Kjetil Røysland (28)

9. semester medisin, UiO

1. Det er allerede rift om plassene, og dette vil gjøre det enda vanskeligere å få turnus.
2. Jeg ser det som en reell mulighet. Det er ikke moro å bli stående i kø.

Pia Helen Smedsrud (28)

9. semester medisin, UiO

1. Jeg synes det er et hårreisende forslag. Så lenge køen er så lang virker det rart.
2. Ja. Jeg er jo ikke interessert i å bli stående uten turnusplass.

Hege Ingebretsen (28)

6. semester medisin, UiO

1. Det virker bakvendt i forhold til behovet. Jeg tror utviklingen går i feil retning.
2. Jeg blir i hvert fall ikke mindre bekymret.

Erlend Holm-Nordli (21)

6. semester medisin, UiO

1. Det er forvirrende. Vi trenger jo flere plasser, ikke færre.
2. Egentlig ikke, jeg er innstilt på å måtte vente en stund på å få turnusplass.

Kan gi makta tilbake til studentene

Den rødgrønne regjeringen innskrenket studentenes makt i student-samskipnadene. Nå vurderer de borgerlige å tilbakestille lovendringen.

Studentpolitikk

tekst Mari Mjaaland
foto Matthis Kleeb Solheim

– Det er fantastisk hvis de nå reverserer endringene som ble gjort, sier Ola Rydje, leder av Norsk Studentorganisasjon.

Slik fungerer lovendringen

■ Styret i studentsamskipnaden består av medlemmer valgt av studentene, av utdanningsinstitusjonene og av de ansatte. I styret i Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus er det 50 prosent studenter.

■ Ved 50/50 stemmelikhet har styreleder, som er valgt av studentene, dobbeltstemme. Dette sikrer studentene et knapt flertall ved avgjørelser.

■ I september 2012 innførte den rødgrønne regjeringen en ny lov som sier at større låneopptak, oppstart av ny virksomhet, utvidelse av eksisterende virksomhet som har et kommersielt formål, eller større endringer i studentsamskipnadens interne organisering krever tilslutning fra tre deler av styrets medlemmer, jf. § 6 i studentsamskipnadsloven.

– Det var Venstre, Krf, Høyre og Frp som sto på barrikadene sammen med studentene da dette forslaget ble lagt fram, påpeker han.

I 2012 innførte den rødgrønne regjeringen en endring i Samskipnadsloven (se faktaboks). Etter endringen kreves to tredels flertall ved avgjørelser i viktige saker i studentsamskipnadsstyrene. Tidligere var det bare knapt flertall som skulle til, noe som ga mer makt til studentene. Norsk studentorganisasjon (NSO) omtalte lovendringen som et mistillitsforslag.

Kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen skal nå sette i gang en utredning for å se om lovendringen bør reverseres.

Riktig retning

NSO-leder Ola Rydje forventer at de borgerlige partiene følger opp sin kritikk av lovendringen og reverserer forslaget til den rødgrønne regjeringen.

– Jeg har allerede skrevet på Twitter at Høyre, Frp, Krf og Venstre kan sende meg en e-post om hvilken kake de liker best, dersom de reverserer lovendringen, sier Rydje.

Kaia Marie Rosseland, leder for

Velferdstinget, synes også det er bra at Venstre har tatt opp saken.

– Dette er noe Velferdstinget jobber for. Studentene betaler inn, og studentene bør bestemme i samskipnadene, sier Rosseland. Hun synes det virker unødvendig å utrede spørsmålet.

– En kan jo spørre seg om det bør brukes tid på en lang prosess for noe som ikke burde være en stor sak å reversere, sier Rosseland.

Mistillit

Det er stortingsrepresentant for Venstre Iselin Nybø som har gjenopplivet debatten ved å fremme et skriftlig spørsmål til kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen.

«Det er et prinsipp at samskipnader skal styres av studentene»

Iselin Nybø,

stortingsrepresentant for Venstre

– Da loven ble innført, ble den oppfattet som ubegrunnet

Venter med feiringen: Ola Magnussen Rydje håper på det beste, men feirer ikke seieren på forskudd.

mistillit. Det er et prinsipp at samskipnader skal styres av studentene. Og vi ønsker å gi studentene tilbake den tilliten, sier hun til Universitas.

I svaret til Iselin Nybø viser Isaksen til at de nåværende regjeringspartiene og deres støttepartier i sin tid gikk imot endringene. På bakgrunn av dette ønsker han å ta initiativ til et forslag om at lovendring utredes.

Sosialistisk helomvending

Et av de rødgrønne argumentene for mer makt over samskipnadene var muligheten til å forhindre uvetting pengebruk fra uerfarne styrer. Et ess i ermet var Student-

samskipnaden i Narvik, som gikk konkurs i 2008, blant annet etter å ha investert i en innendørs paintballbane. Men Torgeir Knag Fylkesnes, utdanningspolitisk talsmann for SV, er ingen tilhenger av lovendringen fremmet av hans tidligere partileder Kristin Halvorsen.

– Da dette ble tatt opp i SV, var vi flere som reagerte på forslaget. Men det ble dessverre gjennomført likevel, sier Fylkesnes.

Nå varsler han en ny gjennomgang av saken i SV.

– Jeg er gammel studentpolitiker selv og er opptatt av at studentene selv skal få styre, sier Fylkesnes. universitas@universitas.no

Feirer seg selv for millioner

I år feirer Det medisinske Fakultet sitt 200-års-jubileum. Det vil de bruke drøye fem millioner på.

Jubileum

tekst Stine Stenhaug

– Når vi har 200 år bak oss, hvor vi har hatt en sentral rolle i å bygge helsevesenet i det nye Norge, synes jeg det er fullt ut forsvarlig å bruke de pengene vi har gjort, sier dekan ved Det medisinske fakultet (MED) Frode Vartdal.

Budsjettrammen til markeringen av MEDs 200-års-jubileum er på 5,2 millioner kroner.

– Finnes det ikke viktigere ting å investere pengene i?

– Det finnes selvsagt alltid alternative ting man kan investere i. Men jeg synes alle institusjonsmarkeringer skal feires og markeres på en verdig måte. Dette har jeg fakultetsstyret i ryggen på, sier Vartdal.

– Enstemmig enighet

Den planlagte summen for festen til de ansatte er budsjettert til en million kroner. Studentenes festbudsjett er på fem hundre tusen kroner.

– Synes du dette er rimelig?

– Det er mange måter å se det på. De ansatte har vært her i 25 år, og studentene er hos oss i tre

«Hvis folk ikke liker at vi bruker en kvart dagslønn på de ansatte så skal jeg leve med det»

Frode Vartdal,

dekan ved Det medisinske fakultet

til seks år avhengig av studium. Studentenes fest blir noe billigere, da den arrangeres i våre egne lokaler, nemlig Domus Medica. Med budsjett på en million kroner, koster ansattfesten cirka 700 kroner for hver av de 1500 ansatte, sier Vartdal.

Totalbudsjettet til MED ligger på 1,1 milliarder per år. Det har vært enstemmig enighet i fakultetsstyret om at bevilgningen til markeringen av jubileet er en forsvarlig del av dette totalbud-

FOTO: UNIVERSITETET I OSLO

sjetten, ifølge Vartdal.

– Jeg synes man skal sette det litt i perspektiv. Med sosiale utgifter så koster en gjennomsnittlig ansatt 3000 kroner dagen. Vi investerer altså en fjerdedels dagslønn i denne festen. Hvis folk vil kritisere oss for å bruke en kvart dagslønn på de ansatte, så kan jeg leve med det, sier Vartdal.

Vil skape blest

I anledning 200-års-jublieet har også tidligere professor Øivind Larsen de siste to årene samlet fakultetets 200 år lange historie i to bind. Boka er budsjettert til 800 000 kroner. Vartdal anser dette som en langvarig investering.

– Vi synes jubileumsboka er viktig for å markere og gi en identitet til både fakultetet, ansatte og studenter, samt vise hva fakultetet har gjort for omverdenen, sier Vartdal.

Bokens forfatter Øivind Larsen har selv ikke tatt betalt for

arbeidet. Han forteller at det var planen, men at de ikke har betalt for arbeidskraft annet enn til korrektur.

– Pengene går til produksjonen. Det er klart det koster penger, sier Larsen.

stisten@universitas.no

Det medisinske fakultets 200-års jubileum

■ Koster 5,2 millioner. 1,9 av disse kommer som støtte fra UiO sentralt, resten tas fra MEDs eget budsjett.

Budsjettet er på:

- Sosialt program/ansattfest, jubileumsforestilling, studentfest: 1 500 000 kroner
- Jubileumsbok: 800 000 kroner
- Faglig program(foredragsrekke, jubileumsuke, forsknings-torget): 550 000 kroner
- Profilerings: 150 000 kroner
- Buffer: 300 000 kroner

Nekter å strekke seg etter seigmannkrav

ARKIVFOTO: MATTHIS KLEEB SOLHEIM

Seig strid: Er striden avgjort? Seigmann blir foreløpig stående med liten s i ordboka.

«Seigmann» kan ikke regnes som produkt-
navn, slår Språkrådet fast i et brev til Orkla.

Språkstrid

tekst Magnus Newth

I et brev til Orkla skriver Språkrådet at de ikke vil føye seg etter Orklas krav om å endre ordet seigmann i sine ordbøker. I slutten av februar skrev Universitas at Orkla krevde Bokmålsordbokas oppføring *seigmann* endra. Seigmenn er et egennavn og må skrives med stor s, hevder de og viser til varemerkeloven. Institutt for lingvistik og nordiske studier, som har utarbeidet Bokmålsordboka, sendte henvendelsen videre til Språkrådet. De har funnet eksempler som viser ordet i bruk lenge før det ble et registrert varemerke.

Mange eksempler

– Alt tyder på at seigmenn var et fellesnavn på en type godteri først, sier Daniel Ims, seksjonssjef i Språkrådet.

Seigmenn produseres i dag av Nidar, som er en del av Orkla. Ordet ble registrert som varemerke i 2003, men Nidars forgjenger, Kiellands dropsfabrikk, produserte Seigmenn allerede i 1965. Språkrådet har imidlertid

funnet flere eksempler på bruk av ordet før dette.

I Else Hinzelmans roman *Ma Re Li* (1933) heter det:

«... selv ikke Linas delikate avskjeds-
kake [...] hadde gjort sånt inntrykk på Ma som Peters billige
'seigmenner'. Et veldig kremmer-
hus fullt av 'kandiserte frukter' [...]»

Språkrådet viser også til at de største ordbokverkene på norsk har hatt seigmenn med som fellesnavn. Det tidligste eksempelet de har funnet, er Norsk-dansk ordbog fra 1955, ti år før Seigmenn kom i produksjon.

Prinsipiell sak

Språkrådet skriver videre i brevet at det framstår som uheldig at seigmann har blitt registrert som varemerke, og at de eventuelt vil ta opp bakgrunnen for denne avgjørelsen med Patentstyret. Seksjonssjef Ims understreker at dette er en prinsipiell viktig sak.

Orkla har fått brevet, men har ennå ikke tatt stilling til det.

– Vi har mottatt brevet. Nå skal vi lese gjennom det og finne ut hva vi skal gjøre videre, sier kommunikasjonsrådgiver i Orkla Marthe Schomacker.

mgnewth@universitas.no

«...selv ikke Linas delikate avskjeds-
kake [...] hadde gjort sånt inntrykk på
Ma som Peters billige 'seigmenner'»

Else Hinzelmans, *Ma Re Li* (1933)

KARRIEREMESSE 2014

OSLO 13. MARS KL 18 ► MÅNEFISKEN

Rein Design

REGISTRER
DI MESSEDELTAKE PÅ
FRAMTIDSFYLKET.NO
VINN SURFEKURS

Nysgjerrig på karriere
i Sogn og Fjordane?
Møt spennende
verksemder fra ulike
fagområder på
Framtidsfylket
Karrieremesse 2014

Foto: Alice Blåid

17 LEDIGE TRAINEESTILLINGAR FÅ EIN UNIK START PÅ KARRIERA

Framtidsfylket traineebedrifter 2014/2015:

SØKNADSFRIST
24. MARS 2014
OPPSTART AUGUST 2014

FOTO: Thomas Bickhardt / Bickfoto

FINN TRAINEESTILLINGANE OG SØK
ELEKTRONISK VIA FRAMTIDSFYLKET.NO

► KARRIERE ► UTVIKLING ► NETTVERK ► LIVSGLEDE ►

Cand.alk.

19 av 20 kan drikke seg gjennom studiene for så å slutte når voksenlivet tar til. For den siste gjør alkoholen livet til en «umulig oppgave».

Alkoholisme

tekst Petter Fløttum
foto Henrik Evertsson

«Kristian» ser ut som en hvilken som helst tidligere jusstudent i starten av 30-årene: Nøytral skjorte, spisse vintersko og tredagersskjegg. Hodet med det mørke håret rager flere centimeter over de fleste andre. Han har en god jobb, hvor han kan gjøre noe som føles nyttig. Hjemme har han samboer og barn. I munnen har han hvite tenner.

– Det er først nå jeg har hatt økonomi til å legge ned 25 000 i dem, eller hva det koster for flere års dårlig tannbørsting.

Når man drikker seg gjennom studiene, kommer tannhygien langt bak i rekken. Det samme gjør lesing, venner, trening og mat. Alt kommer bak det viktigste, som er å bli så full som mulig, så ofte som mulig.

– **Hei, jeg heter** Kristian og jeg er alkoholiker.

– Hei, Kristian.

En Anonyme Alkoholikere-gruppe (AA) møtes i en kjeller i Oslo. I kveld er tema det åttende av AAs Tolv Trinn for personlig gjenreisning: «Vi satte opp en liste over dem vi hadde gjort vondt mot, og ble villige til å gjøre alt godt igjen.» Ordet går rundt i ringen. De som deler, er hvemsomhelst. Menn med gebrokken norsk, sekstiåringer med runde briller og silkeskjerf, unge studenter som har slitt ut venner, familiemødre og familiefedre. Noen har vært edru i fem år, andre er på sitt første møte noensinne. Det eneste som binder dem sammen, er at de ikke kan kontrollere drikkinga. En øl er aldri én øl. En blir to og to blir ti. Dag etter dag, kveld etter kveld.

– **De aller fleste** klarer å ha en artig studietid, konsumere alkohol og bli knallfulle til tider, uten at de blir alkoholavhengige av den grunn. Men statistisk sett er én av ti i fare for å utvikle en avhengighet, forteller lege Asle Enger.

Han har tidligere jobbet på Rusakutten og med avgiftning på Oslo Universitetssykehus og er nå klinikkoverlege ved den ideelle stiftelsen Trasopplikkningen, som behandler alkohol- og blandingsmisbrukere.

Ifølge det anerkjente medisinske tidsskriftet *New England Journal of Medicine* har omtrent ni prosent av den amerikanske befolkningen alkoholproblemer. I Sverige har man regnet seg frem til at fem prosent av den voksne befolkningen har alkoholavhengighet, og man regner med at det samme er tilfellet i Norge.

– **Jeg er fremdeles** den eneste jeg vet om som var på hard spritfyll fire uker i strekk, og som i en alder av 22 har fått delirium tremens og hallusinasjoner av å tørke opp. Jeg husker jeg lå på en flatseng og så en drage komme ned fra taket, forteller Kristian. Han heter egentlig ikke det, men vil være anonym. Kristian begynte å studere i Bergen rett etter videregående. Han startet ikke å drikke da, det hadde han allerede gjort en stund, men det var i studietiden at alkoholen ble et problem.

– Med en gang jeg flyttet hjemmefra, begynte jeg å få store problemer med å kombinere det å ha omgang med alkohol og det å leve et vanlig liv.

Kristian studerte først et språkfag, deretter statsvitenskap. Han hadde alltid fått gode karakterer, og hadde ambisjoner om å gjøre det godt.

– Selv om jeg mestret det faglige, greide jeg ikke å fortsette. Jeg tok tre av fire eksamener. Jeg konta to

av dem fordi jeg var full natt til eksamensdagen. Da gikk det i ett, forteller han.

Han drakk mye og begynte å røyke hasj for å holde alkoholkonsumet nede. På statsvitenskap kom han seg halvveis gjennom første semester før han skjønte at det ikke gikk lenger, det heller. Han var full på det han selv kaller «uholdbare tidspunkter», og han hang ikke med på det faglige. Men han så ikke selv på drikkinga som et stort problem.

– Alle vil jo få til livet sitt, og jeg strevde også hardt med det. Men jeg var jo helt talentløs. Jeg fikk det ikke til. Den akutte problemstillingen var mer personlig enn den der «har jeg et alkoholproblem?». «Er jeg helt skada? Er jeg i ferd med å bli gal?» var det jeg tenkte.

I Studentenes Helse- og trivselsundersøkelse (SHoT) som TNS Gallup gjennomførte i 2010, oppga 16 prosent av studentene at de drikker alkohol flere ganger i uka. På landsbasis sa 0,8 prosent at de drikker fire eller flere ganger i uka, mens for studentene tilknyttet Student-samskipnaden i Oslo og Akershus (SiO) var dette tallet 1,1 prosent. 18 prosent av Oslo-studentene sa at de drikker to til tre ganger i uka.

Studenten «Ida» ligger godt over snittet. Hun er i starten av tjuårene og studerer på en av Oslos høyskoler. Hun bor ikke så langt fra der Kristian en gang bodde, og vil også være anonym, men der stopper likhetene. Ida føler hun har kontroll. Denne kvelden sitter hun på Waynes Coffee med en rykende kopp mellom hendene, men tre til fire ganger i uken gjøres kaffen om til vin.

– Det er litt todelt hva vi bruker å drikke. Noen dager er det cirka én og en halv flaske vin, andre dager fire-fem øl, forteller hun.

Studentalkoholikeren: «Kristian» har ikke drukket på flere år nå, men da han studerte juss i Oslo skjønte han ikke hvordan han skulle greie å slutte.

Ida og vennene går ut og danser eller de sitter på kafé eller bar. Hun drikker litt av vane, men mest av rastløshet.

- Jeg innser at jeg kanskje er litt på grensen, men jeg synes det er helt greit. Det er ikke et problem, sier hun.
- Når jeg ser for meg alkoholikere, er de 50 år. Men jeg tenker ikke over hvordan de har blitt alkoholikere.

Med kun to faste forelesninger i uka er det ikke så farlig om døgnrytmen lider litt. Det hender at hun mister noen timer.

- I fjor var det mange av oss som ikke greide å balansere det like bra, og det gikk utover skolen, og vi sov til klokken tre, kanskje.

Men det går greit, hun er ung. Og Ida skal uansett ikke leve slik når hun blir voksen.

- Festinga må selvfølgelig roe seg ned, men jeg ser ikke for meg at jeg skal bli voksen før jeg blir 30.

Etter årene i Bergen reiste Kristian hjem til foreldrene. Han maktet rett og slett ikke å skjøtte sitt eget liv.

- Hvis du ga meg en sjanse til å drikke, så drakk jeg. Så gikk jo det over til at jeg drakk selv når det ikke var en sjanse til å drikke. Da begynner du virkelig å få trøbbel.

På anbefaling fra en psykolog vervet Kristian seg til førstegangstjeneste for å få et år uten alkohol, men med faste rammer og disiplin. Det gikk bare i noen få måneder før han sprakk. Han tenkte da at han like gjerne kunne studere igjen. Denne gangen falt valget på Oslo og jusstudier.

- Slik kunne jeg få meg en flink sekretær mens jeg var advokat, og kunne være full på dagtid. Jeg skjønte at jeg ikke kunne ha en vanlig jobb, forteller Kristian.

Det første året kom han seg gjennom fagene, men det var «et blodslit uten like». Han var full to til tre uker i strekk og brukte så de siste ukene i semesteret på å lese seg opp.

Kristian ble mer og mer aggressiv og var ofte «havari-full». Det endte i nye slagsmål, rulleblad, og han kom seg heller aldri helt inn i studiemiljøet. Han greide seg likevel gjennom det første året. Men på andreåret ble arbeidsmengden skrudd opp og kravene skjerpet.

- Da skjønte jeg at jeg ikke hang med lenger, og at det ikke kom til å gå.

– **Rusavhengighet** utvikler seg over tid, og avhengighe-

ten er en form for hjelpeløshet. Faglig sett ser man på avhengighetslidelse som en sykdom. Denne sykdommen gir uttrykk for en form for hjelpeløshet som pasientene «bare» kan lindre med rusmidler, forteller overlege Enger

ved Trasoppklinikken.

Kristian og resten av AA-bevegelsen er nok ikke helt enige med ham. De mener at alkoholen er det store problemet som andre problemer følger av, og at alkoholisme er en sykdom som alkoholikeren ikke har kontroll over. For leger og psykologer er alkoholavhengighet tvert i mot et symptom, mer enn en årsak.

- Vi ser at man ofte har en eller annen form for traume. Rusen blir en slags trøst eller selvmedisinering fordi man

«Jeg er fremdeles den eneste jeg vet om som var på hard spritfyll fire uker i strekk»

«Kristian», AA-medlem og tidligere student

ikke har noe alternativ, sier Enger.

Han forteller at de skiller mellom «dårlig vane»-drikkere og alkoholavhengige. Hvis de som har «drukket på seg» et alkoholproblem hjelpes bort fra de dårlige vanene, så blir de også kvitt problemet. Det skilles også mellom skadelig bruk og avhengighet. Skadelig bruk er et alkoholforbruk som er uheldig, skadelig og usunt, men som ikke går utover dagliglivet. SHoT-undersøkelsen viser at 40 prosent av SiO-studentenes drikkeadferd medførte høy eller alvorlig helserisiko.

Avhengighet derimot, kan defineres ved at man møter tre eller flere av seks faste kriterier (se faktaboks).

Ida og vennene har en åpen tone, men hun har aldri sagt fra til noen av sine nærmeste at de må roe ned drikkinga litt. Hun vet om folk i periferien av vennekretsen som kan være på vei mot problemer. Når drikkinga begynner å gå ut over skolen, eller andre mennesker, mener hun det begynner å bli skummelt. Men hun er ikke nervøs for seg selv.

- Jeg ser ikke på drikkinga som noe problem. Det er bare gøy der og da.

Så lenge det ikke går utover venner, skole eller andre ting i livet, er festinga uproblematisk. Det er tross alt lenge til Ida er 30.

Da Kristian var 24, trodde han aldri at han skulle få bli 30.

- Jeg følte meg helt pyton. Livet mitt gikk helt motsatt vei av det jeg ønska at det skulle, forteller han.

I november var han håpløst langt bak på alt. Han havnet skikkelig på fylla i et par dager, rett før faren skulle hente ham på studenthybelen.

- Jeg husker veldig godt at jeg drakk den siste ølen klokka syv på morgenen, og tenkte at jeg skulle drikke opp, sove litt, dusje, så kom alt til å være bra. Men da pappa kom, var jeg på synkende rus. Da var det tydelig at det var slutt, og jeg brøt helt sammen. Jeg hadde holdt på slik i ett og et halvt år, og hadde satt inn det jeg hadde for å slutte helt.

Kristian gråt hele bilturen hjem. Hjemme tok han kontakt med fastlegen og fikk utskrevet Antabus så han skulle få en periode uten alkohol. Antabus er et legemiddel som gjør at å drikke alkohol kan gi «trykk for brystet, følelse av åndenød og hjertebank, ofte en pulserende hodepine, kvalme og uttalt sykdomsfølelse.» Mandagen dro han tilbake til Oslo, hvor han igjen skulle slutte å drikke.

- Jeg var fyllesyk, trist, sliten, og det var 40–50 dager til juleferie. Jeg ante ikke hvordan det skulle gå. Jeg husker at jeg lå i senga og sa «kjære Gud, kan du ikke bare hjelpe meg. La meg slippe å drikke mer». Det var ikke noe som falt seg naturlig, for jeg var overhodet ikke religiøs. Men det er langt mellom ateistene i skyttergravene.

Han kom seg gjennom semesteret og overlevde jula. Men selv om han ikke drakk på flere måneder og abstinens-

Når er du rusavhengig?

Diagnosen «avhengighet» kan bare settes hvis tre eller flere av disse kriteriene har inntruffet samtidig i løpet av det foregående året:

1. Du har en trang til å ruse deg
2. Du utvikler en toleranse
3. Du klarer ikke å stoppe når du begynner å drikke
4. Du blir fysisk dårlig om du slutter
5. Du velger rusen foran dine nærmeste og oppgaver du bør gjøre
6. Du ender opp i klammeri med politiet eller helsevesenet på grunn av rusen

Kilde: Asle Enger, klinikkoverlege ved Trasoppklinikken

Tikkende bombe: «Kristian» visste at han måtte slutte å drikke, men at han ikke kunne slutte. – Jeg så for meg glimt av at jeg lå under trikken etter å ha falt i fylla. Jeg skjønte at dette måtte gå, eller så... ja, sier han. Nå har han gått på AA-møter i syv år.

«Når jeg ser for meg alkoholikere er de 50 år. Men jeg tenker ikke over hvordan de har blitt alkoholikere.»

«Ida» (21), student

Lite omtalt: Inntrykket til «Ida» er at studenter flest tenker lite på alkoholisme. Hun selv er kanskje et unntak, for hun har en mor som snakker mye om alkoholisme, og da får hun selv også høre at hun må passe seg.

sene ga seg, følte han ikke noe bedring. Han oppsøkte studenthelsetjenesten til SiO, i håp om å bøte på «den personlige konkursen» han følte.

– Jeg hadde det veldig vondt, sov ikke om natta og var plaget med at jeg hadde forspilt livet mitt. Tanken på at «du hadde en sjanse, men den har du allerede svidd av, nå gjelder det bare å holde ut til pensjonsalderen kommer», den er vanskelig å forholde seg til som 24-åring.

SiO-rådgiverne var tydelige på at de hadde et begrenset tilbud. Kristian brukte opp de ti timene sine, så tok de kontakt med et bosenter for belastete, unge mennesker. Men det var ikke noe for ham.

– **Ved slike** henvendelser vil vi alltid gjøre individuelle vurderinger. Det betyr at studenten får time, hos sosionom om de har henvendt seg hos rådgivningen, og hos psykolog om de har kontaktet seksjon for psykisk helse, forteller leder av SiO Helse, Kari Jussie Lønning.

De vil så sammen vurdere om studenten er best tjent med å bruke SiO, som i utgangspunktet tilbyr korttidsbehandlinger, om det er riktig å henvise studenten videre til annet behandlingsløp, eller om det er riktig å starte opp hos SiO for så å bli henvist videre.

– Dette er individuelle vurderinger som vi gjør. Selv om problemstillingen kan være lik, vil situasjonen alltid være spesiell hos den enkelte, sier Lønning.

Hun sier at SHoT-undersøkelsen fra 2010 viser at mange studenter rapporterer om høyt alkoholforbruk, men at få tar kontakt med dem om dette. Hun mener det er viktig at studenter som opplever å ha problemer med alkohol, tar kontakt med noen om det.

– Det finnes hjelp, studenter trenger ikke å gå med dette alene. Vi har mye kompetanse hos våre behandlere. De er trent til å kunne gi gode råd i en situasjon hvor alkohol eller rus er et problem. Og vi er i kontakt med mange andre hjelpeinstanser som kan gi et lengre behandlingstilbud, sier Lønning.

– **Hei, jeg heter** Kristian og jeg er alkoholiker.

– Hei, Kristian.

På Engelsborg ressurscenter ved Sofienbergparken er Kristian hjemme. I AA-gruppa han var med på å starte, deler de om hvordan de nå motstår alkoholen. Noen har vært edru i syv år, noen i ett. En har vært bartender etter at han kutta alkoholen, én har akkurat bedt et hotell om å fjerne flasker fra minibaren på rommet sitt.

Med én hånd på kaffekoppen forteller Kristian hvor godt det er å være på møte. Hvor heldig han er. Senere på kvelden skal han ut i natter mørket og snødrevet, vel vitende om at hjemme venter familien. Og i morgen venter nok en dag på den studierelevante ni til fire-jobben han helt hadde gitt opp å få oppleve.

– De fleste som er narkomane eller alkoholikere, dør av det. Det kommer man seg ikke fra, sier Kristian.

Man antar at kun én fjerdedel av alle avhengige er innom behandling, og kun én av ti av de som behandles, klarer ti år uten tilbakefall.

– Jeg er veldig heldig som har sluppet med det viktigste intakt. Det er ikke noen selvfølge når man har vært så på galeien. De fleste gjør det ikke.

petter.flottum@universitas.no

Vanlige skader fra høyt alkoholkonsum over tid:

- Skrumplever, men da er det også andre organer som slutter å fungere:
- Bukspyttkjertelen slutter å produsere insulin og man kan få sukkersyke.
- Blodtrykket stiger, man kan få blodkarutvidelser i spiserøret som så kan sprekke.
- Testosteronnivået går ned så musklene forsvinner.
- Kan risikere slag.

Vendepunktet: Etter å ha blitt tipset om Anonyme Alkoholikere av en psykolog, leste «Kristian» Storboka, AAs grunnlag, tradisjoner og program. Underveis gikk han ut på terrassen og så ned på den lokale puben. – Da så jeg folk som sto på utsiden og tok seg en øl. Jeg husker jeg tenkte at «ja, det er greit for dem, de tåler dette, jeg tåler det ikke.» Det var et vendepunkt for meg.

Backstage Westerdals

Ønsker du å jobbe med film, skrive for tv eller leve ut forfatterdrømmen? Med en bachelor fra Westerdals får du kompetansen og erfaringen som kreves.

Bli med #backstagewesterdals og se hvordan de tidligere Westerdals-studentene Sigrid og Kash har det på jobb!

Søknadsfristen er 15. april.

Opptaksprøvene for bachelorprogrammet finner du på westerdals.no

debattredaktør: **Thea Storey Elnan**
debatt@universitas.no 479 64 336

Frist: **søndag klokka 17**

Legg ved portrettfoto. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innleggene.

IDÉ OG DEBATT

NETTDEBATT

Si din mening på universitas.no

Knortering

« I Norge er PhD-graden betalt, noe som er uvanlig internasjonalt og som sikkert bidrar til at mange utlendinger søker seg hit. Vi bør prioritere nordmenn i vårt eget land. **Norsk mann**

« Zero applicants of which were Norwegian. But coming from inside Norway, however, a PhD position is perhaps less than attractive. Why bother toiling away on scientific work and a temporary position when you can have better payed jobs right away as the Norwegian job market is thriving compared to almost every other country. No one needs to take a PhD to get a decent job **is-there-kvotering?**

Hentet fra debatten til nyhetssaken
«Hver tredje stipendiat er utlending»

Bolig-boogie

« Boligmangelen skyldes at studenter blir skviset i et presset boligmarked i de store byene. Det er ikke rart at det mangler boliger i Oslo når vi vet at byen har fått nesten 200 000 flere innbyggere på

de siste 20 årene, uten at det er bygget ut nok nye bydeler. **Sosial Studenthjelper**

Hentet fra debatten til debattinnlegget
«Brems bustadbobla, bygg studentbustadar»

Stryk ja, eller nei

« Sannsynligvis skyldes de høye strykeprosentene rett og slett slendrian fra både ansatte og studenter. Kred til sensorene som opprettholder kvalitetskravene for de fremtidige sykepleierne. **Rakel Orakel**

« Så klart har tidspunktet noe å si. Det er ikke akkurat veldig fristende å måtte bruke hele juleFERIEN til å lese til en så omfattende eksamen **Ja-riktig**

« Medisinstudenter i Oslo har også eksamen i første halvdel av januar, men strykeprosenten er ikke 50 prosent og den er heller ikke høyere på januareksamener enn på juneeksamener. Hvilken som helst eksamen på 30 studiepoeng på med/odo/ern er mye mer enn dobbelt så krevende som 15 studiepoeng på sykepleien **nei-feil**

Hentet fra debatten til nyhetssaken
«Over halvparten av sykepleierstudentene strøk på eksamen»

« Vi bør prioritere nordmenn i vårt eget land. »

Norsk mann

TWITTER

studentnyheter på 140 tegn

@buflaten Spot on fra @Universitas_no. Gyllen mulighet til å legge en PR-strategi som ikke gjør landets studenter til latter

06.mar

#Opprømt

@rydje @buflaten På hvilken måte gjøres studentene «til latter» i dag?

06.mar

#Forvirra

@buflaten @rydje Syns det eksemplifiseres godt i kommentaren. Tom retorikk som jeg som student ikke kjenner meg igjen i.

06.mar

#denfølelsen

@supercamilla @buflaten @rydje gjenspeiler omdømmet NSO har i gangene hos mitt arbeidssted også

06.mar

#Opplysning

@rydje @buflaten Vi har møtt kritikk med en åpen og konstruktiv holdning siden landsmøtet i fjor, det vet du godt.

06.mar

#Sint

@buflaten @rydje Når tok dere sist selvkritikk for noe? Dere møter kritikk med ovenfra og ned-svar

06.mar

#Skuffa

ARKIVFOTO: HELENE KRISTIANSEN

Norge trenger alle de gode hodene

Den nye «kunnskapsregjeringen» sier de vil bidra til å gjøre det mer attraktivt for stipendiatene å bli i Norge. Nå må ord bli til handling, mener Håkon Haugli, administrerende direktør i Abelia.

Doktorgrad

Håkon Haugli, administrerende direktør i arbeidsgiverforeningen Abelia

I forrige ukes Universitas kunne man lese at andelen internasjonale stipendiat på norske universiteter øker. Akademia selv synes trenden er positiv, og statssekretær Bjørn Haugstad er fornøyd. Norges institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU) sin rapport viser samtidig at ikke alt fungerer som det bør, for over halvparten av de internasjonale forskertalentene forlater Norge etter endt utdanning. Altså får ikke det norske samfunnet gleden av deres faglige internasjonale kunnskap og kompetanse. Tap av talent er ikke en god oppskrift på å bygge kunnskapssamfunnet.

Skal norsk næringsliv konkurrere internasjonalt, må vi ha den beste kompetansen. Vi verken kan eller vil konkurrere ved å ha det laveste kostnadsnivået.

I 2013 utførte analysebyrået Damvad en omfattende undersøkelse for Abelia, Næringslivets hovedorganisasjon (NHO), Akademikerne, Tekna og Senter for internasjonalisering av utdanning (SiU). Funnene i undersøkelsen var blant annet at en stor andel av internasjonale stipendiat blir i Norge for å jobbe etter endt studium. Videre sa rapporten at det er særlig norsk offentlig sektor som drar nytte av de internasjonale studentene. Private bedrifter og særlig industrien tiltrekker en mindre og mindre andel av de utenlandske studentene etter endt utdanning. I stedet bruker næringslivet mange ressurser på å tiltrekke seg høyt utdannede utenlandske arbeidstakere. De utenlandske studentene og doktorgradsstudentene mangler veiledning om jobbmulighetene i norsk næringsliv, og samarbeidet mellom norsk næringsliv og universiteter og høyskoler er beskjedent.

At samarbeidet mellom akademia og næringslivet beskrives som beskjedent, er ikke nytt, men vi har i for liten grad tatt dette inn over oss. Og konsekvensen er et kontinuerlig tap av talenter.

Forrige uke kom NHOs Økonomibarometer. Abelias medlemsbedrifter, kunnskaps- og teknologibransjen, varsler et betydelig rekrutteringsbehov i året som kommer: En forventet vekst på over 4 prosent. Det er grunn til å tro at denne delen av norsk næringsliv vil bruke store ressurser på å tiltrekke seg

nettopp den type internasjonal kompetanse mange av de internasjonale stipendiatene representerer. Norge jobber altså aktivt med å fylle på med kompetanse, mens den samme kompetansen forlater oss. Det er på tide å spørre hvordan samarbeidet mellom utdanningsinstitusjonene og næringslivet kan bli bedre.

Internasjonaliseringen er her. Deltakelse er ikke frivillig. Slik varer daglig utveksles mellom Norge og Tokyo, Delhi og Rio, blir også tjenester og kompetanse stadig tydeligere del av et globalt marked. Næringslivet forstår dette. Det samme gjør utdanningsinstitusjonene. De internasjonale stipendiatene har verdi for dem. Men de to «regnskapene» er ikke koplet sammen og burde gitt bedre resultater.

Damvad-undersøkelsen viser tydelig at samarbeidet ikke er godt nok: Bare en tredjedel av studentene opplevde at de fikk nødvendig veiledning fra sine utdanningsinstitusjoner. Studentene ville også ha flere bedriftspresentasjoner og tettere kontakt med næringslivet.

Uttfordringen består i å bidra til at Norge blir et mer attraktivt sted å drive forskning og internasjonal næringsvirksomhet og et mer attraktivt sted å bo og jobbe for de

beste hodene. Internasjonale forskere skal ikke leve isolert, og uten tilhørighet og deltakelse i det norske samfunn. Det samme vil gjelde forskernes familier. By- og stedsutvikling må utvikles annerledes. Vi må også tilby skoler, barnehager og andre tjenester som er tilpasset at vi lever i et internasjonalt kunnskaps-samfunn.

Samfunnskontakt og arbeidslivsrelevans er populære nyord i norsk akademia, og vi er opptatt av at ordene fylles med reelt innhold. En del av utdanningsinstitusjonenes samfunnsoppdrag må være å bidra til at Norge ikke bare utvikler, men også beholder de kloke hodene. Samarbeidet mellom akademia og næringslivet må være en gjensidig og løpende samtale om hvordan vi best gjør dette.

Statssekretær Haugstad sier at han vil bidra til å gjøre det mer attraktivt for stipendiatene å bli i Norge. Det er positivt. Nå må ord bli til handling. Den internasjonale kompetansen kommer ikke av seg selv. Norge trenger de gode hodene, og da kan ikke internasjonalisering bli et ord som brukes i media eller i festtaler. Fremtiden er for viktig til det.

Studentpolitikk

Tuva Aune Wettland,
fagpolitisk ansvarlig i NSO

En aggressiv utfordring

Nivået på følelser og aggresjon i debatten den siste uka om Norsk studentorganisasjon (NSO) sin retorikk og pengebruk er skyhøyt. Både retorikken og økonomien bestemmes av våre demokratiske organ på lik linje med all annen politikk. Tenk om vi kunne oppnådd samme nivå av entusiasme og følelser på de politiske vedtakene våre også? Vi har vedtatt en ny plattform om organisering og dimensjonering av høyere utdanning. Mange var uenige med flertallet i debattene i møtet, men når vedtaket først er tatt, er det ingen kritikk å høre fra de som stemte imot. På landsmøtet i fjor hadde vi opp til votering hvorvidt vi skulle gå over til en sentralstyremodell fra dagens landsstyremodell. Forslaget tapte med minimale marginer, og mange reagerte umiddelbart etterpå, men det har vært lite roping om de ulike modellene i ettertid.

Man kan stille klokka etter medieutspillene omkring NSOs pengebruk og hvordan vi framstår i media – de kommer rundt Landsmøtet hvert bidige år. Og det er for så vidt helt greit. Jeg tror NSO har såpass mye

«Det hadde vært fint om vi kunne klart å drive opp litt temperatur om noe annet enn organisasjons-spørsmål og skolepenge-debatten»

kudos og pondus blant landets politikere at de studentpoliti-kerne som stadig mener NSO latterliggjør landets studenter, og som til enhver tid vet best hvordan en lobbyorganisasjon som NSO bør drives, ikke klarer å ødelegge

det. Det er altså ikke kritikken jeg vil til livs. Den tåler vi og den gjør oss bedre.

Mitt hjertesukk er dette: Tenk om den lidenskap og det engasjement som legges i disse debattene, om pengebruk og om retorikk, kunne videreføres til de politiske debattene? Tenk om vi kunne lest i alle landets medier i ukevis etter de politiske dokumentene og plattformene ble vedtatt, om hvordan mindretallet mener vi tar feil, og hvor skadelig vår politikk er for landets studenter? Våre argumenter blir kun bedre dersom de utfordres, og det hadde vært fint om vi kunne klart å drive opp litt temperatur om noe annet enn organisasjons-spørsmål og skolepengedebatten. Mitt faghjerte hadde pumpet ekstra hardt om noen hadde utfordret oss mer på små versus store fagmiljø, eller grunnfinansiering versus resultatfinansiering. For kompliserte tema, sier du? Ikke mer komplisert enn økonomistyring av en mellomstor bedrift eller politisk påvirkningsarbeid på høyt nasjonalt nivå. Det virker det som de fleste mestrer. Så kom igjen, la oss tørre å gå litt ut av komfortsonen og debattere nye tema også.

Ukas ord: Kriminell adj. (fra fr)

Kriminell forvirring

«**Krim**» er en forkortelse for kriminalitet, som kommer av latinske *crimen*, som betyr forbrytelse eller å dømme. Hvorfor er Krim, forbrytelsenes halvøy, noe å krangle om?

16. mars går Krim-innbyggerne til valg. Jeg skriver *innbyggerne*, for hva skal man egentlig kalle personene som bor på Krim? En krim eller en kram? Krimskramset på Krim kan uansett velge mellom to alternativer i folkeavstemmingen. Krimforfatterne i folkeforsamlingen har formulert spørsmålet slik: «Skal Krim være en del av Ukraina, eller skal Krim bli en del av Russland?» Ifølge folkerettsekspertene – eller kriminologene, som man i dette tilfellet kan kalle dem – er det siste alternativet en folkerettskriminalitet. Den kriminelle er Putin, som etter alt å dømme vil la sine soldater stå oppmarsjert på Krim mens de krimittiske, som Krim-

beboerne faktisk heter, urinnvånerne skal stemme. Det hele er kriminelt forvirrende.

For hva tenkte egentlig den kriminelt lite strategiske grunnleggeren av Krim på da han ga navn til denne halvøya? Kanskje var han på den samme idémyldringa som grunnleggerne av Ræva i Gildeskål, Homo i Grong, Faen i Kviteseid, Dritarsteinane i Nissedal, Fucking i Østerrike, French Lick i USA, Dead Chinaman i Papua New Guinea eller Cockburn i Australia.

Navnet skjemmer ingen, sies det. Men når en halvøy har krimkarakterer som innbyggere og en kriminelt Krim-kåt nabo i øst, er det ikke rart at det blir bråk der.

Anders Sondrup

anderson@universitas.no

FOTO: ESKIL WIE

Operasjon oppblomstring

Studentengasjement

Christoffer Storm Tiller Alsvik, Jørgen Ringen Andersen, Benedicte Edel Fearnley-Landmark og Kine Nossen, engasjerte studenter ved HiOA

I forrige uke skrev Universitas at foreningslivet på Høgskolen i Oslo og Akeshus (HiOA) er «uengasjert» og «uorganisert», samtidig som det paradoksalt nok kritiseres at det satses på foreningslivet på HiOA.

Det er ikke til å stikke under stol at studentengasjementet på HiOA kunne vært mer robust. Derfor trenger vi operasjon HiOA. Operasjonen er iverksatt for å skape

et større antall samlingspunkter for studentene gjennom flere foreninger, over et bredere spekter.

Slik det er i dag, har vi for få foreninger, men de vi har, er gode og levedyktige. Og nå vil vi ha flere! Som engasjerte studenter på HiOA er vi involvert i operasjonen, og vi er klare for en storsatsning. Karl Kristian Kichhoff er ikke her for å lære studentene å engasjere seg, men for å legge til rette for at flere studenter skal få muligheten til å være med. Prosjektet har kommet godt i gang, og det blomstrer stadig opp nye foreninger. Med flere foreninger vil ordet spre seg og synligheten vil øke. Mye av problemet i dag er at studentene ikke vet at det er en mulighet å stifte en forening og søke om midler. Dette er i ferd med å endre seg.

Vi synes det er trist at Universitas lar være å nevne at 30 engasjerte studenter med lederverv i foreninger møtte opp en fredag morgen for å vise frem det engasjementet som allerede finnes.

Vi setter kjempepris på operasjon HiOA og innsatsen Studentsamskipnaden i Oslo (SiO) gjør for oss, og vi gleder oss til å ta ballen videre, inn i nye studentforeninger, også etter endt operasjon.

Redaksjonsleder Sandvik, vi inviterer deg på en øl på Samfunnet Bislet, så skal vi vise deg engasjement!

Delta i debatten, skriv til oss:
debatt@universitas.no

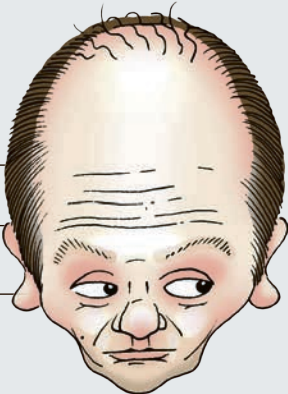

Lov på kollisjonskurs

200 år – og fortsatt i form? Jusprofessorene Eivind Smith og Fredrik Sejersted stiller ulike diagnoser for Grunnloven.

Eivind Smith

Professor i rettsvitenskap ved Det juridiske fakultetet, UiO

Grunnlovsdebatten

- 17. mai 2014 er det 200 år siden Grunnloven ble vedtatt av riksforsamlingen på Eidsvoll. Blant endringsforslagene er språkoppdatering til bokmål og nynorsk.
- Jusprofessorene Fredrik Sejersted og Eivind Smith har i Aftenposten markert seg på hver sin side av debatten om hvorvidt Grunnlovens språkdrakt skal oppdateres.
- Smith argumenterer for språkfornyelse, mens Sejersted mener innholdsoppdatering er en bedre måte å tilgjengeliggjøre jubilanten på.

Fredrik Sejersted

Professer i europarett ved Det juridiske fakultetet, UiO

En grunnlov er en samling av regler som etablerer et statsapparat, utsteder fullmakter og setter visse grenser for hva statsapparatet kan gjøre. Den norske Grunnloven er nettopp det. Hvor stor del den er av statsforfatningen, avhenger av hva man legger i begrepet statsforfatning. Men dersom vi tenker på statsforfatningen som de nasjonale rettsreglene som er bindende for den lovgivende makt, utgjør grunnloven en stor del av den.

Hva er den norske Grunnloven?

Med Grunnloven tenker man gjerne på selve det skrevne dokumentet. Grunnlovsteksten gir bare delvis uttrykk for det som er Norges faktiske statsforfatning. Mange grunnleggende regler av konstitusjonell betydning står andre steder, i lover, i Stortingets forretningsorden, eller i interne instruksjer, for eksempel om hvilke regler som gjelder for regjeringens arbeid.

Den har stor praktisk betydning, mye større enn mange synes å tro. Grunnloven er gammel, men fungerer godt også i dag. Det finnes mange eksempler på at Grunnloven er aktuell og i bruk. Mange sider av politikken ville sett helt annerledes ut hvis vi hadde endret lovteksten med sikte på å innføre for eksempel positiv parlamentarisme. Samtidig er nok den symbolske betydningen enda større enn den praktiske, fordi folk tillegger Grunnloven mange egenskaper den ikke har.

Hvor viktig er den norske Grunnloven?

Det kan nok diskuteres hvor viktig den er i praksis. Vi snakker om et dokument med store svakheter og mangler. Vi har Europas eldste grunnlov, men også den mest foreldete. Det tror jeg ikke så mange er klar over. Den symbolske betydningen av grunnloven er derimot stor. Et sånt jubileum som vi har i Norge i år, er nokså utenkelig i noe annet nordisk land. Vi vifter mer med den enn andre land gjør med sin grunnlov, kan du si.

Feiringen er helhetlig sett for historieorientert, og kan bidra til å forsterke inntrykket av Grunnloven som museumsgjenstand. Jeg ønsker meg flere arrangementer som kobler dagens grunnlov til dagens samfunn. Dette ville ikke bare vist at Grunnloven er viktig for dagens Norge, men også lagt et grunnlag for debatt om videreutviklingen av vår styreform.

Hvordan bør vi feire at det er 200 år siden Grunnloven ble vedtatt?

Sjelden har vel så mange feiret så kraftig en tekst som så få har lest. Jeg synes det er litt pussig at feiringen er så konsentrert om Grunnloven som dokument, og noen ganger kan det bli litt mye fjas og floskler. Det vi først og fremst bør feire, er at det er 200 år siden Norge ble en egen stat, og at det har vært en periode med nesten sammenhengende fred, frihet og fremgang. Vi bør feire at nasjonen runder år, og at formen fortsatt er god.

Det meste av innholdet i Grunnloven fungerer godt. Som formidlingstekst fungerer den ikke godt, fordi språkutviklingen de siste 100 år gjør den for vanskelig å lese. Derfor er jeg tilhenger av modernisering av språket, for å gi Grunnloven tilbake til folket.

Forslaget om modernisering av Grunnlovens språkdrakt skal stemmes over før 17. mai i år. Hvor godt fungerer Grunnloven i dagens form?

Grunnloven har en svært gammeldags språkform, men det kan være en styrke. Det gjenspeiler at den jo faktisk er svært gammel. Og det har ikke svekket dens symbolske betydning, snarere tvert imot. Noen mener teksten vil bli mer tilgjengelig hvis språket moderniseres. Et stykke på vei kan de ha rett i det. Men hovedproblemet med Grunnloven er ikke det gamle språket, men at innholdet i mange paragrafer er misvisende eller utdatert. Det blir ikke bedre av språklig modernisering. Snarere vil det kunne se enda rarere ut.

kulturredaktør: **Kenneth Wangen**
 kennew@universitas.no 980 84 048
 reportasjeredaktør: **Christoffer Gundersen**
 c.s.gundersen@universitas.no 920 82 228

KULTUR

FOTO: ANTONIO MANTERO/FLICKR

Framtidslesing

TEKNOLOGI: Snart kommer det teknologi som skal muliggjøre at man leser langt raskere enn i dag, skriver Digi.no. Teknikken kalles *Optimal Recognition Point* og går ut på at man i stedet for å lese linjer med ord kun leser ett ord av gangen. Leseren kan selv justere hastigheten ordene vises med, til maks tusen ord i minuttet. Ifølge skaperne av

teknologien er det å flytte synet fra ord til ord det som er det mest tidkrevende med lesing. Denne tiden sparer man når man leser ett ord av gangen. Tester skal ha vist at brukere både lærte seg å bruke metoden og å doble lesehastigheten sin allerede etter få minutter. Dessuten skal de ha oppfattet det de leste bedre enn ved tradisjonell lesing.

ILLUSTRASJON: PONTUS HANNETEG

Captain America ser

Norske universiteter og høyskoler oversvømmes av tusenvis med trusler om søksmål fra underholdningselskaper i Hollywood hvert år. IT-avdelingen på UiO lar seg ikke skremme.

Ulovlig fildeling

tekst Fredrik Scholze og
Kenneth Wangen

UNINETT, som er leverandør av internett til alle universiteter og høyskoler i Norge, mottok i fjor 4181 e-poster med varsel om

ulovlig fildeling på vegne av store underholdningsselskaper i Hollywood. Leverandøren viderefører samtlige henvendelser til de internettbrukerne det gjelder.

Men Per Arne Enstad, sikkerhetskoordinator i UNINETT, vedgår likevel at det er stor strid om hvem som er ansvarlig for å ta de

som har delt filer ulovlig på universitetenes nett.

– Vi er leverandør av nett, så å stille oss til ansvar for ulovlig fildeling blir det samme som å si at Vegvesenet har skylda for en som fyllekjører, sier Enstad.

Han forteller at det finnes jurister som har beskyldt UNINETT-

for å utføre ulovlige handlinger når de viderefører disse e-postene, på grunn av personloven.

– Det er en av grunnene til at vi vil ha så lite å gjøre med e-postene som mulig, understreker sikkerhetskoordinatoren.

– Gjør dere noe for å prøve å forhindre ulovlig fildeling?

– Nei, hva skulle vi i så fall ha gjort? Det vi gjør, er å legge til rette for at nettet vi leverer, er sikkert, ikke forhindre at noen laster ned ulovlig. Vi har ingen myndighet til å ta noen som har gjort noe galt, det er politiets oppgave.

Enstad legger til at det aldri har skjedd at en jurist har henvendt

In the navy

FORSKNING: Ulla-Britt Lilleaas og Dag Ellingsen har i rapporten *Forsvaret: Likestillingens fortropp, baktropp og kamparena* beskrevet hvordan det gikk da en hæravdeling i Nord-Norge innførte fellesrom for gutter og jenter, skriver Forskning.no. De to forskerne hadde mange fordommer og tenkte at det ikke kom til å gå særlig greit for jentene. Men i stedet

for økt fokus på seksualitet og kjønn fant de at fellesrommene bidro til å dempe betydningen av kjønn, noe de kaller «avkjønning.» Ungdommene selv mente at fellesrommene ga rom for å fokusere på å være i miljøet, og guttene satte pris på at det var lettere å snakke om viktige ting og ikke bare griseprat når det var jenter i rommet.

FOTO: SSOLBERG/JAWIKIMEDIA COMMONS

Vil kutte antall studenter

PROFESSORATER: Forskerforbundet foreslår å kutte i antall studenter for å få flere kvinnelige professorer, skriver Klassekampen. I dag er kun en av fire professorer kvinner. Leder av Forskerforbundet, professor Petter Aaslestad ved NTNU i Trondheim, sier tradisjonelle kjønnsrolle-mønstre ligger bak. – Andelen henger sammen med at kvinner ikke får nok

tid til å forske, noe som i stor grad må skje på kveldstid fordi veiledning av studenter legger beslag på store deler av arbeidsdagen. Men når kvinner kommer hjem etter endt arbeidsdag, tar de større ansvar for matlaging, barnepass og husstell, sier Aaslestad. Forskerforbundet mener at å kutte i antall studenter vil frigjøre mer tid på dagtid for de vitenskapelig ansatte.

Bernkonvensjonen

- Vedtatt i 1886.
- Norge sluttet seg til avtalen i 1896, USA i 1989.
- Fastslår at verk som tilhører et land som er med i konvensjonen også får beskyttelse i de andre landene.
- En film laget i USA har dermed vern i Norge.
- Ved krav om blokkering av nettsider må saken likevel gjennom den norske domstolen.

Kilder: Store norske leksikon, Wikipedia, Irina Eidsvold Tøien

sitas har fått tilgang til, er sendt på oppdrag fra *Marvel Comics*, tegneseriegiganten som står bak klassikere som *X-men*, *Spider man*, *Iron man* og *Captain America*.

Eksempelet får Espen Grøndahl, IT-sikkerhetssjef på USIT, til å riste på hodet.

– De hevdet at en *Iron man*-tegneserie var blitt delt ulovlig via UiOs nettsider. Men da vi undersøkte filen, viste den seg å være en miljørapport som het *Environmental flood management* og tilfeldigvis hadde ordene «iron» og «man» i tittelen.

Videre i e-posten henvises det til seksjon 106 i *U.S. Copyright Act*: det vil bli tatt rettslige skritt overfor UiO om ikke filen fjernes.

Wild Wild West

E-posten ble sendt i 2008, men USIT har de siste tre månedene alene mottatt 34 tilsvarende e-poster med advarsel om ulovlig fildeling på UiOs nettverk. De aller fleste av dem fra Irdeto. Grøndahl mener *Iron man*-eksempelet vitner om at selskapets terskel for å sende advarsler er for lav, og han stiller seg tvilende til at deres metoder er gode nok til å fastslå at det er snakk om fildeling.

– Systemet til Irdeto virker overfølsomt og henvendelsene må derfor tas med en stor klype salt. Jeg vil tro de benytter et automatisk system som scanner fildelingsprogrammer på jakt etter filer klientene deres har opphavsretten til, og IP-adressene som har delt eller lastet dem ned (nummeret som gjør det mulig å identifisere brukeren, red.anm.). Deretter sender de mailer til oss, i håp om at vi videreformidler advarselen til de brukerne det gjelder.

The Intouchables

Märtha Felton, som er juridisk ansvarlig i USIT, lar seg heller ikke skremme av amerikanernes trusler.

– De mener sikkert selv at de har en god sak, men det er ikke

vår jobb å overvåke studentene for amerikanske selskaper. Ved åpentbart automatiserte henvendelser gjør vi som regel ikke annet enn å registrere det. Amerikansk lov gjelder ikke her, sier hun.

Men hverken Felton eller Grøndahl utelukker at mange av henvendelsene fra Irdeto faktisk dreier seg om reell ulovlig fildeling – også etter norsk lov. De har sluttet å følge opp e-postene.

FOTO: UNIVERSITETET I OSLO

«Amerikansk lov gjelder ikke her»

Märtha Felton, juridisk ansvarlig i USIT

– Selv om det meste av den ulovlige fildelingen antageligvis finner sted i hjemmet, vil det være naivt å tro at dette utelukker slik aktivitet på UiO-nettet, som har over 10 000 unike brukere hver uke, sier Grøndahl.

Finding UiO

Samtidig støtter han Felton i at det ikke er deres jobb å overvåke de som bruker nettet til ulovlig nedlasting. Så langt det ikke utgjør en sikkerhetsmessig trussel eller er en sak for norsk rettsvesen, er det ikke deres ansvar.

– Når var sist dere sjekket opp en henvendelse fra Irdeto?

– Vi sluttet nærmest å under-

søke henvendelsene i 2011. Før det hadde vi ansvar for nettet til SiO-boligene og fikk så mange e-poster at det ville krevd et helt årsverk å behandle dem. Nå kan jeg nesten ikke huske sist vi kontaktet noen etter forespørsel fra Irdeto, sier Grøndahl.

– Så dere gjør ingen ting med henvendelsene?

– Det blir en prioriterings-sak. Om noen gjennom en norsk kontaktperson kommer på banen med bevis, og den som har delt eller lastet ned filen, nekter å fjerne den, må vi iverksette tiltak for å stoppe den ulovlige aktiviteten. Dette skjer heldigvis svært sjeldent, og 99 prosent av dem vi kontakter, gjør som de blir fortalt, sier Felton.

Law & Order

Irina Eidsvold Tøien, stipendiat ved institutt for privatrett ved UiO, mener i utgangspunktet at det ikke foreligger noen relevante forskjeller mellom norsk og amerikansk lov på området.

– Bern-konvensjonen likestiller amerikanske og norske åndsverk i Norge, og de skal derfor behandles likt.

Hun er likevel enig i at en norsk domstol må vurdere bevismaterialet før det kan bli snakk om tiltak overfor en fildeler.

– Men det vil ikke sende ut riktig signal med tanke på USITs autoritet overfor studentene om det forekommer ulovlig nedlasting uten at det blir gjort noe med det, selv om det ikke er deres ansvar.

Märtha Felton i USIT sier det er det samme om åndsverk er skapt i Norge, USA eller Burundi hva norske lovbrudd angår, men samtidig at mailene fra Irdeto ikke later til å bevise rettighetskrenkelse.

– Vi følger ikke opp henvendelser som ikke er annet enn løse påstander om ulovlig nedlasting.

L.A. Confidential

Stipendiat Eidsvold Tøien mener derimot at selv om regelverket

ikke gjør tekniske tilretteleggere som USIT eller UNINETT ansvarlige for ulovlig fildeling på Universitetets nettverk, kan det stilles spørsmål ved hvorvidt det er forsvarlig å la ulovligheter pågå uten å gripe inn.

– Dersom rettighetshaverne kan påvise at regelbrudd pågår i stor skala, tror ikke jeg at Universitetet ønsker å ignorere at slik aktivitet skjer på deres arena. Det norske regelverket åpner for å sette opp blokkeringer mot ulovlige nettsteder og likeledes har vel UiO et regelverk som pålegger studentene å opptre lovmessig på deres arena og at tiltak kan iverksettes dersom dette ikke overholdes?

Universitas har vært i kontakt med PR-ansvarlig Katherine Walsh i Irdeto. Hun sier selskapet er i sikkerhetsbransjen og derfor svært restriktivt med å kommentere informasjon om konkrete klienter og saker.

kulturredaksjonen@universitas.no

Takedown notice:

- Irdeto og lignende selskaper oppdager potensielt ulovlig aktivitet gjennom en internetbrukers IP-adresse.
- IP-adresse står for *Internet Protocol Address* og er nummer som angir datamaskinens adresse.
- Irdeto samler inn informasjon som identifiserer datamaskinen via fildelingsnettverk.
- Offentlige IP-registre blir så brukt til å bestemme hvilken internettleverandør som leverer internett til IP-adressen.
- Varsel om brudd på opphavsretten og anmodning om at den ulovlige filen fjernes, såkalt *takedown notice*, blir oversendt leverandøren.
- *Takedown notice* har blitt kritisert for å blokkere innhold som ikke krenker opphavsretten.

Kilder: Irdeto og Wikipedia

deg

seg og truet med å gå rettens vei for å få stanset en nedlaster.

You've Got Mail

«Vi ber dere herved om å igangsette umiddelbare tiltak for å stoppe denne ulovlige aktiviteten». Slik lyder oppfordringen som Universitetets senter for informasjonsteknologi (USIT) – IT-avdelingen ved Universitetet i Oslo (UiO) – har mottatt på e-post fra Irdeto, et multinasjonalt selskap som arbeider med å beskytte opphavsrettigheter. E-posten, som Univer-

Skeptisk til Statoil-sp

Savner forskningsfinansierings-debatt: Trond Blindheim mener det er viktig å rette søkelyset mot privat finansiering av forskning og mener dette er en debatt vi ikke har hatt i Norge.

Det Norske Videnskaps-Akademi har fornyet samarbeidsavtalen med Statoil. – Problematisk, mener Trond Blindheim, rektor ved Markedshøyskolen.

Forskningsfinansiering

tekst Ingrid Elise Gipling
foto Birte Nystad Magnussen

– Columbus hadde aldri kommet seg over Atlanteren hvis ikke datidens monarker hadde støttet ham økonomisk, sa rektor ved Universitetet i Oslo (UiO), Ole Pettersen Ottersen, under torsdagens debatt om fremtidens forskningsfinansiering på UiO. Debatten var arrangert av Norsk Tjenestemannslag, og et av temaene som ble tatt opp, var privat finansiering. Ottersen avfeide problematiseringen av Statoils midler til forskning ved

UiO.

– Det er snakk om så små beløp at det utgjør en ubetydelig andel av det vi bruker på forskning, forklarte han.

Når Universitas får en kommentar fra ham i etterkant av debatten, understreker han at UiO ikke drives av næringslivet.

– Synes du ikke det er problematisk at Statoil har en egeninteresse når de deler ut midler?

– Dette er en viktig problemstilling. Det hører med til vårt samfunnsoppdrag at vi skal forske og utdanne til næringsliv som er tuftet på lovlig fattede vedtak i Stortinget. Samtidig er det vår jobb å være en kritisk

stemme i samfunnet. Denne balansen må vi håndtere på en forsvarlig måte. Vi mener at vi har funnet en god balanse, og at avtalene tjener til å styrke vår grunnforskning og forskningsbaserte utdanning uten å gi bindinger som underminerer vår samfunnskritiske rolle.

Uheldige ringvirkninger

Statoil inngikk i 1985 et samarbeid om grunnforskningsprogrammet Vista med Det Norske Videnskaps-Akademi (DNVA), der deler av midlene går til petroleumsrelatert forskning ved UiO. I november ble avtalen fornyet med fem nye år der 100

millioner skal deles ut.

Trond Blindheim, rektor ved Markedshøyskolen, mener det er uheldig at private aktører som Statoil finansierer akademisk virksomhet. Han understreker at privat finansiering i seg selv ikke trenger å være et problem, men at det kan oppstå vanskeligheter i det man føler seg presset til å ta bidragsyterens side i offentlige debatter.

– Når en privat virksomhet betaler lønna, mister man sin akademiske frihet. Virksomheten har ofte egeninteresse og kan stille krav til forskerens arbeid, men det er forskerne selv som vet hva de trenger av kom-

petanse og hva som trengs å forskes på, forklarer han.

– Mister sin kritiske røst

Blindheim har selv følt seg tvunget til å avstå fra offentlig debatt på grunn av privat sponing. Da han i forbindelse med en strid

«Ingen vil uttale seg kritisk om de som betaler lønna»

Trond Blindheim,
rektor ved Markedshøyskolen

mellom Tine og Synnøve Finden for noen år siden ble bedt om å uttale seg om Tines markedsrett til TV2, opplevde han dette som ubehagelig, og takket nei, fordi Syn-

onsing

Vista-avtalen

- Ble opprettet i 1985, og er et samarbeid mellom Statoil og Det Norske Videnskaps-Akademi (DNVA).
- Målet med samarbeidet er å opprettholde et gjensidig godt forhold mellom Statoil og norske forskningsmiljøer.
- Gjennom avtalen donerer Statoil årlig om lag 20 millioner kroner til petroleumsrelatert forskning ved blant annet UiO – eller 100 millioner på de fem neste årene.
- 19. november 2013 ble avtalen fornyet med fem år (fra 2014 til 2018).

Kilde: www.dnva.no

der i så fall for all forskning, ikke bare forskning finansiert av Statoil. Jeg har aldri sett en konflikt oppstå der en mottaker føler seg partisk i en sak der Statoil er involvert. Problemene Blindheim skildrer, er ikke representative for virkeligheten, sier Fevang i en kort kommentar.

Anders Elverhøy, leder av Vista-styret for 2014 og professor i geologi ved UiO, forteller at forskning finansiert av Statoil ikke bare resulterer i økt kunnskap om oljeutvinning.

– Det er grunnleggende naturvitenskap vi forsker på. Resultatene vi oppnår, kan vi bruke for å finne olje, men også nye områder der det for eksempel er mye fisk.

Elverhøy påpeker at resultatene er tilgjengelige for alle.

– Hvis andre aktører enn Statoil skulle ønske å benytte seg av forskningsresultatene, står de fritt til å gjøre det, sier han.

Forventer gevinst

Et av målene med Vista er å rekruttere arbeidstakere til Statoils virksomhet. Fevang forklarer at ingen av mottakerne er pliktet til å jobbe for Statoil, men han håper likevel noen velger å benytte seg av denne muligheten.

– Når stipendiatene får midler fra oss, binder de seg ikke til å jobbe for Statoil etterpå. De legger frem prosjektene sine og så får de faglig tilbakemelding. Det er en viktig del av prosjektet å utdanne flinke folk, og dessuten en del av Statoils samfunnsansvar.

Elverhøy mener det er rimelig av Statoil å forvente å få noe tilbake for pengene de donerer.

– Selvfølgelig ønsker Statoil gevinst når de investerer penger i prosjektene våre. Det gjelder for hvilken som helst investor, om man spytter inn midler til en fotballklubb eller til en forskergruppe, sier Elverhøy.

i.e.gipling@universitas.no

nøve Finden på et tidligere tidspunkt hadde sponset skolen han er rektor for, økonomisk. Blindheim tror dette problemet kunne vært unngått dersom sponsoren hadde vært anonym.

– Da vil man ikke føle seg tvunget til å være lojale mot giveren. Det er organiseringen rundt som skaper problemer, sier Blindheim.

Blindheim sier akademikere som mottar støtte fra private investorer, dermed står i fare for å miste sin kritiske røst.

– Ingen vil uttale seg kritisk om de som betaler lønna. Man vil jo ikke risikere å miste finansieringen, sier han.

– Virkelighetsfjernt

Øivind Fevang i Statoil er programleder for Vista-prosjektet. Han mener Blindheims kritikk ikke har rot i virkeligheten.

– Det Blindheim peker på, gjel-

MIN STUDIETID

tekst Astrid J. Karstensen
foto Helene Kristiansen

■ NAVN: Jens Stoltenberg

■ STUDERTE: Sosialøkonomi ved Universitetet i Oslo

■ NÅR: 1978–87

■ AKTUELL SOM: Leder av Arbeiderpartiet, FNs spesialutsending for klima

Skuffa erotikker

– Alltid når jeg er på universitetet, føler jeg vemod og lengsel, sier Jens Stoltenberg og veiver karakteristisk på hodet.

Han sitter på kontoret sitt på Stortinget. Egentlig var planen aldri å forlate akademien.

– Jeg hadde jo bestemt meg for ikke å bli politiker. Jeg anså det som litt overfladisk, med litt mye konflikt og svart-hvitt-tenkning. Så jeg ville vie livet mitt til noe edlere, renere og mer høyverdig – nemlig til forskningen.

Han ler.

En høstdag i 1990, mens han jobbet på et doktorprogram på Statistisk sentralbyrå (SSB), kom telefonen fra den da nynninsatte miljøvernministeren Thorbjørn Berntsen. «Gro har sagt at jeg skal si til deg at jeg gjerne vil ha deg som statssekretær», lød beskjeden.

– Jeg sa ja med en gang.

24 år seinere er landets tidligere statsminister og FNs nyutnevnte spesialutsending for klima uklanderlig antrukket i dress og slips. Ved møtebordenden henger hans viktigste accessoir, den sedvanlige kommunikasjonsrådgiveren.

– Det er to grunner til at jeg begynte å studere sosialøkonomi. Den ene var at jeg syntes økonomi og samfunn var viktig. Den andre var at jeg leste *Sangen om den røde rubin* på gymnaset, sier Stoltenberg.

Agnar Mykles skandaleroman fra 1956 skildrer en ung

manns erotiske eventyr.

– Ask Burlefot er en arbeiderpartigutt som begynner å studere sosialøkonomi i Bergen, og som opplever de mest fantastiske ting. Så jeg lot meg inspirere av ham, da, men mitt liv var nok ikke like spennende, innrømmer Stoltenberg.

Kullene på sosialøkonomi var små og intime. Stoltenberg og medstudentene holdt seg stort sett for seg selv i 12. etasje i SV-bygget på Blindern.

«Jeg ville vie livet mitt til noe edlere, renere og mer høyverdig – nemlig til forskningen»

– Det var et veldig selvbevisst fag. Og høy selvtilitt medfører som kjent både noe positivt og noe negativt, sier han.

Han er veldig glad for at han gikk på et fag hvor studentene følte at de lærte noe viktig og ordentlig.

– Samtidig er det viktig å forstå at andre fag har mange kvaliteter, og å forstå sosialøkonomiens begrensninger.

– Forstod du det den gangen?

– Jeg må innrømme at jeg kom ut derfra og trodde jeg hadde sett

lyset, liksom, for alltid, sier han og smiler lurt.

Han beskriver seg selv på den tida som «en veldig seriøs ung mann».

– Jeg var så hardtarbeidende den gangen. Da jeg tok eksamen i 87, var jeg leder i AUF.

Han kan ikke komme på noe han ville gjort annerledes hvis han fikk velge igjen.

– Det blir jo helt meningsløst å si at jeg angrer på at jeg ble AUF-leder og studerte mye. Men jeg betalte jo en pris – at jeg ble mindre sosial enn jeg gjerne skulle vært.

Livet i politikken synes godt:

I den unnvikende måten å besvare spørsmål på, i den gråspregte hårmanken. Offisielt har Jens Stoltenberg fortsatt bare permisjon fra SSB. Og Elfenbenstårnene på Blindern står fortsatt.

– Gudmund Harlem, som var statsråd for Arbeiderpartiet på 50–60-tallet, slutta i politikken da han var på min alder, og tok doktorgrad etterpå, sier han.

– Du holder døra åpen?

– Hehe, altså, jeg tror dessverre at det toget har gått for meg.

Kommunikasjonsrådgiveren tripper utålmodig. Toget har gått for Universitas også, tydeligvis.

– Men få en klem, a! sier Stoltenberg.

– Jeg blir så glad når jeg ser studenter.

a.j.karstensen@universitas.no

anmelderredaktør: **Vilde Sagstad Imeland**
vildesi@universitas.no 993 51 017

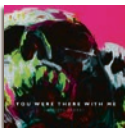
ANMELDELSER

Plate:

Elektronisk endetid

Anders Brørby debuterte på plate med progrock-bandet Radiant Frequency i 2010. Alene beveger han seg i en helt annen retning. *You Were There With Me* er, foruten mastering av Tore Ylwizaker, et selvstendig forsøk på å skape lyden til tidenes siste solnedgang. Resultatet er et elektronisk lappe-teppe av et album.

Brørby har åpenbart stått fritt i utarbeidelsen av sin egen sound. Han har skapt et rikt lydbilde hvor kuriøse lydeffekter bader i hverandre. Låtene er i stadig endring, og det finnes ingen klar struktur. Høydepunktene oppstår når kaoset får en strengere ramme å forholde seg til. Når fjerdelåta «Open Wound» hamres i gang med industrielle samples, kommer blandingen av robotisk vokal, mild synth og støy straks til sin rett. Det oppstår et seigt driv som den etter hvert ensomme synthen bevarer. «Their Last Moments Together» flyter først utover som en abstrakt

You Were There With Me
Av: **Anders Brørby**

drøm. Når platas beste beat tar kontroll, skinner solnedgangen på sitt vakreste.

Den frie strukturen er et toegget sverd. Plata er full av overraskelsesmomenter, men det hele blir fort litt intetsigende. Uendelige serier av nye lyder kan fungere som en kontrast, men visse partier minner om en crazy dataspillmeny. Albumet kan ikke måle seg med Ulvers *Shadows of the Sun* når det kommer til utforsking av det mørke.

Selv de vakreste øyeblikk blir plutselig revet bort på Brørbys album. Alle bruddstykkene maler til tider et spennende, apokalyptisk bilde, men albumet er best der melodiene får puste.

Eirik Billingsø Elvevold
e.b.elvevold@universitas.no

Bok:

Overtydelig modernitetskritikk

Ved enden av novellesamlingen *Forvandlinger* tar Aage Storm Borchgrevink opp noen av trådene fra *En norsk tragedie*. *Anders Behring Breivik og veiene til Utøya*. I det essay-liknende etterordet bruker han Breiviks forvandling fra anonym vestkantgutt til massemorder som ramme for en interessant diskusjon av de fremmedgjørende sidene ved vestlig individualisme og konsumerisme.

Det er også dette novellene i boken er ment å røre ved. Borchgrevink vil si noe om forholdet mellom enkeltmennesket og alt mylderet, om hvordan elementer av det som forvandlet Breivik, kan spores til samfunnet og kulturen vi lever i. Blant andre møter vi en nummen og fremmedgjort middelklasseemor som trenger pubertal sex for å «våkne», en kong Harald som er *past caring*, og en politikerkvinne i et PR-ifisert og mannsjøvinistisk politisk univers – påfallende nok med etternavnet Fuglesang (Twitter).

Intensjonen er god, men novel-lene klarer ikke å leve opp til den

Forvandlinger
Av: **Aage Storm Borchgrevink**
Forlag: **Tiden**

på samme måte som etterordet. Det er lite ny innsikt å hente av modernitetskritikken, og til tross for noen fine skildringer og enkeltscener er ikke den skjønnlitterære kvaliteten høy nok til å bære boken alene. Da hjelper det lite med gode doser morbid ironi – som når en partert partileder blir sydd sammen igjen og presentert som «et nytt ansikt i politikken». Leseren får heller ikke tillit nok: Flere ganger blir en subtil erkjennelse av budskapet etterfulgt av at det blir trykket litt opp i ansiktet.

Borchgrevink har utvilsomt masse å komme med som forfatter, men etter denne novellesamlingen å dømme er det framfor alt informert sakprosa vi bør ønske oss mer av.

Anders Sundstøl Bjørkheim
anmeldelser@universitas.no

Lytt til Oslos studentradio på FM 99.3 eller radionova.no

Radio Nova

Mandag
06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost
10.00: Das Kapital
10.30: DUO
11.00: A-lista
12.00: Lillesalen Konsertserie (til 13.00)
19.00: Bra Trommis
20.30: Sort Kanal
21.30: Dub Dubhead
22.00: Overkill
23.00: O & Jo Show
24.00: Fri Form Radio

Tirsdag
06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost
09.00: Skumma Kultur
10.00: Vitenselskapet
10.30: Grenseløst
11.00: Teknova
11.30: Sirkus
12.00: Snakker ikke norsk
Onsdag
06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost
09.00: Skumma Kultur

10.00: Tekstbehandlingsprogrammet
11.00: Historietimen
11.30: Emneknaggen
12.00: Onsdagsdebatten (til 13.00)
19.00: Kvegpels
20.30: Country Barn
21.00: Spillmatic
22.00: Funkiga Timmen
23.00: Neu
24.00: Fri Form Radio
Torsdag
06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym

08.00: Frokost
09.00: Skumma Kultur
10.00: Nova Noir
12.00: Det Fiktive Selskab (til 13.00)
Fredag
06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost
10.00: Opplysningen 99.3
11.00: Nyhetsfredag
12.00: Radiotjenesten
12.30: Skallebank (til 13.00)
19.00: Nova Nedstrippa

20.00: Goodshit
21.00: Nova Amor
22.00: Nova X
23.00: XO HIPHOP
Søndag
07.00: Jazzonen
08.00: Gorilla
09.00: Trigger
10.00: DOKUNOVA
10.30: Radio Folkefest (til 11.00)
14.00: Du skulle ha vært der
15.00: Sorgenfri
16.00: Snakker ikke norsk

Plate:

ARKIVFOTO: HENRIK EVERTSSON

Autentisk: Kaja Gunnufsen bretter ut sine innerste tanker på debutskiva, og hun tør å leke med det sparsommelige uttrykket sitt.

Kaja i klartekst

I en tid hvor alle prøver å bli noe stort, sier Kaja Gunnufsen at det er greit å være alminnelig. Som artist er hun imidlertid alt annet enn middelmådig.

I mai i fjor anbefalte Osloby låta «Desp» med advarsel om at Kaja Gunnufsen kunne bli «fjøllet bort». Da var hun ennå en av hovedstadens skjulte skatter. Et knapt år senere er debutskiva på plass, Gunnufsen er blitt allemannseie og har fått forbildepris på Byarm. Det har gått fort.

Faen Kaja

Av: **Kaja Gunnufsen**

Plateselskap: **Brilliance Records**

Som en slags mislykket «flink pike» tør Gunnufsen å utlevere seg selv i en tid der alt skal være *perfekt*. Hun er Generasjon Gravalvorlig i egen person; der ironigenerasjonen brukte dobbeltironi for å kneble omverden, presenterer Kaja budskapet i klartekst for å sette oss ut av spill. Alle har en mening om musikken hennes – enten det er om de sosial-pornografiske tekstene eller om den sukkersøte stemmen. Man hater eller elsker det.

Frykten med Faen Kaja var at den skulle være en samling av EP-er og singler, men Gunnufsen har i stedet skippet noe av det gamle for å få plass til nytt materiale. Plata flyter fint, med et bredt utvalg av låter, noe Heyerdahl-produsent Kenneth Ishak skal ha mye av æren for. Han har satt et tydelig avtrykk på skiva, spesielt med «Nattønsket» – sporet som stikker seg mest ut. Den har et heftigere lydbilde og er mer gjennomarbeidet, sammenlignet med det råere uttrykket på resten av skiva. Større produksjon kler henne godt, selv om tekstene blir mer nedtonet. Kanskje hinter Kaja her om et stilskifte.

Det finnes uansett grenser for hvor lenge hun kan fortsette med å synge om sosiale medier og dårlige sexpartnere.

Gunnufsen er mer enn villig til å være den rosa elefanten i rommet, og sånn sett er hun unorsk. Uttrykket hennes er tradisjonell folkpop, med teksten som det bærende element. Riktignok står melodiene godt for seg selv, spesielt når hun tør å blande inn flere elementer, som synth, trommer og rap. Men det er først og fremst tekstene som setter et støkk i deg. De utfordrer fordommer og komfortsoner, spesielt på konsertsschlageren «Jævlig lei». Hun må bare unngå å bli en «standupkomiker med gitar», sagt med hennes egne ord.

Kaja Gunnufsen har fått i stand ei skikkelig fin skive, som ikke kan fjolles bort. Som med alle andre i sin generasjon er hun redd for å bli voksen, men jeg blir det gjerne i takt med henne.

Christoffer Gundersen
c.s.gundersen@universitas.no

Jobb-søkerkurs

Hvem: **Karriere-senteret**

Hvor: **Blindern**

Når: **To ganger hver måned**

Thea Storøy Elnan, idé- og debattredaktør

Ukas anbefaling

Kurs som kur

Behov for psykolog, sa du? Neida, Karrieresenteret tilbyr nærmest det samme. De har en drøss med kurs av ulike slag, alt for å hjelpe deg, kjære medstudent, med å komme deg inn i arbeidslivets glohete ovn. Og det helt gratis. Med sine jobbsøkerkurs gir de deg en gullopsskrift på hvordan du kan gjemme hovent selvskrut bak

lure begrunnelser for hvorfor nettopp du fortjener drømmejobben. Kurset trener deg opp i å si til deg selv at du er brusende briljant, i tillegg til å gi en lystig påminnelse om at du har *akkurat* det den store verden der ute ønsker seg. Selv etter D-en fra siste eksamen.

Melodi Grand Prix

Hvor: **NRK**

Når: **Norsk finale 15. mars. Internasjonal finale 6. mai**

Maria Terese Kittilsen, journalist

Ukas advarsel

En shot per modulasjon

Pass deg for invitasjoner til tacokvel-der eller rolige innelørdager. Pass deg for snikende glitter og glam, gjem deg for entusiastene. Vennene du regna for å være hippe, kan fort vise seg å være av typen som finner fram norske flagg og tvinger deg til å overvære en del-finale eller to, i tillegg til selve finalen, som gjerne innebærer Balkan-tema-

fest. Og hva du enn gjør, pass deg for drikkeleken «én shot per modulasjon». Hvis ikke ender du plutselig dansende på bordet ikledd paljetter med hårbørsten som mikrofon. Tenk om vi hadde vært like gode i Eurovision Song Contest som på ski. Hvert år måtte vi husa flåsete, fjærkledde europeere. Det får holde med egne finaler.

Bok:

Vondt og vakkert

Det første som slår en når en leser *Helioskatastrofen*, er Boström Knausgårds elegante og korte setninger, som på en poetisk måte beskriver hendelser og følelser. «Veggene støttet hverandre. Holdt rommet på plass. Tilsynelatende uvitende om meg.» Monica Aasprong skal ha sin del av æren for dette. Hun har gjort en god jobb med å oversette romanen til norsk fra originalspråket svensk.

Ved første øyekast kan romanen virke som en historie fortalt gjennom et naivt barns ståsted. Et slikt perspektiv blir lett kjedelig, og *Helioskatastrofen* handler i tillegg om en svært

vond barndom. Anna er tolv år og blir født ut av sin schizofrene fars panne. Faren hennes blir lagt inn på institusjon, og den unge lyshårede jenta som ingen vet hvor kommer fra, blir tatt hånd om av barnevernet. Presten i den kristne landsbymenigheteten tror at Anna er en gave sendt til dem fra Gud, og han er dessuten overbevist om at Anna kan tale i tunger. Anna prøver, og hun får masse oppmerksom-

het. Men hun hater denne tilværelsen og blir sykere og sykere. Hun savner sin far, som ingen kjenner.

Det er først i bokens andre del at man virkelig lærer å elske Boström Knausgårds uvanlige fortellerstil. Det er både noe ubehagelig og merkelig ved historien om Anna som gjør *Helioskatastrofen* til noe helt annet enn en typisk barndoms-

FOTO: ARVIDA BYSTRÖM
Forfatter:
Linda Boström Knausgård

Helioskatastrofen

Av: **Linda Boström Knausgård**

Forlag: **Oktober**

fortelling. Boström Knausgård skriver så mørkt, vakkert og vondt om et barns sterke ønske om å dø, og om det å ikke ha tilhørighet noe sted. Til tross for at det kan være fristende å gi opp boken etter 30 sider, er det stadig noe som drar en tilbake. *Helioskatastrofen* er en poetisk og vakker bok om å være annerledes.

Kaja Storøsten
anmeldelser@universitas.no

Film:

Ikke helt på Glee

Ta meg med! introduseres med nydelige panoramabilder over Oslo, og med Jan Eggums «Heksedans». Gjennom sangen blir vi kjent med taxisjåføren, forretningskvinnen, musikeren, læreren og Esso-medarbeideren, som alle deler bakgård. Og det er nettopp her, i den idylliske bakgården på Kampen, at det oppstår både søt og lengtende musikk mellom de fem naboene. Dessverre kulminerer det hele i et fullstendig mislykket forsøk på en musikal.

Den «romantiske musikalen» er basert på Jan Eggum og Halvdan Sivertsens låter. I seg selv er dette et spennende utgangspunkt. Skuespillerprestasjonene er greie, og

det musikalske nivået sånn passe, men *Ta meg med!* er likevel som en lang, dramatisert versjon av *Hver gang vi møtes*. Du synger med, har til og med en tåre i øyekroken, men få timer senere er det hele glemt. Hvis dette var intensjonen, har Per-Olav Sørensen virkelig lykkes.

Men det er verken bra eller troverdig i lengden. For det første blir historien litt vel forutsigbar, og for det andre må det vel finnes en bedre måte å hylle de to gitar-kameratene på? Totalt sett imponerer Marion Ravn og Frank Kjosås mest, både sangmessig og på skuespillerfronten, mens de andre involverte sliter litt med å kombi-

Mislykket musikal: Til tross for at det musikalske nivået er sånn passe, er *Ta meg med* verken bra eller troverdig i lengden. Her med Haddy N'jie, Frank Kjosås og Kjersti Elvik.

Ta meg med!

Regi: **Per-Olav Sørensen**

Med: **Marion Ravn, Frank Kjosås, Magnus Grønneberg, Kjersti Elvik og Haddy N'jie**

Tid: **1t. 22 min.**

nere de to disiplinene. Til tross for relativt ålreite tolkninger av låtene blir det hele ganske kleint, og litt vel unaturlig. Når filmen er ferdig, uteblir den gode følelsen, og en forbanner seg heller over at *Ta meg med* setter ryktet til Sivertsens hellige «Kjærlighetsvisa» på spill.

Benedicte Tobiassen
benedito@universitas.no

Kulturkalender

Onsdag 12. mars

Musikk: Konseptet *Vin og Vinyl* på Chateau Neuf får denne gangen besøk av Øya-aktuelle Daniel Kvammen. Han tar turen innom for å snurre plater og snakke om hvordan inspirasjon fungerer for ham personlig, med disse låtene som utgangspunkt.
Biblioteket, 20.00

Debatt: Tema for kveldens Oslobatt er «Barcode bak barcode?» Det virker logisk og naturlig at vi bygger oss trappeveis oppover fra Barcode til høyde og størrelse med Oslo Plaza og Postgirobygget. Det gjør at Oslo får en skyline, og ikke minst blir vi en mer miljøvennlig by, sier Høyres Øystein Sundelin. Han møter byantikvar Janne Wilberg til debatt. Gratis.
DogA, 18.00

Søndag 16. mars

Utstilling: *120 hours* er verdens største studentdrevne arkitekturkonkurranse med over 600 deltakere fra 80 land. Den ble startet for fire år siden av tre studenter ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, som et svar på det de så som et mangelfullt engasjement i studentmassen. I samarbeid med Øyafestivalen setter årets oppgave fokus på bærekraft og etterspør arkitektur som festivalopplevelse og som invitasjon til kritisk tenkning i miljøspørsmål.
DogA, 10.00

Tirsdag 18. mars

Foredrag: Årets aktualitetsuke på økonomisk institutt har «Velferdsstatens utfordringer» som tema. De har program hele dagen, hvor tidligere statsminister Jens Stoltenberg avslutter dagen med å snakke om arbeid og velferd.
Auditorium 1 på Eilert Sundts hus, Blindern. 15.00

Onsdag 19. mars

Foredrag: Aktualitetsuken til økonomisk institutt fortsetter, og denne dagen kommer Finansdepartementet for å snakke om Oljefondet, og statsminister Erna Solberg snakker under fanen «Vi former vår egen fremtid»
Auditorium 1 på Eilert Sundts hus, Blindern. 13.00 og 15.00

Gartnerkurs: Det er tid for å finne fram de grønne fingrene, allerede nå kan du starte din egen hage i vinduskarmen. Botanisk hage inviterer til sine forsøksveksthus, hvor du kan lære om såing, prikling og stiklinger av deres gartnere. Det vil også bli omvisning i forsøksveksthusene som ellers ikke er åpne for publikum.
Oppmøte foran Lids hus (Botanisk museum), 18.00

Ad notam

Universitas oppsummerer uka

Roser er røde, Erna er blå, løfter er søte, løftebrudd like så

NSO-leder Ola Rydje har ifølge rykter lagt sin elsk på en ny flamme.

– Det er første gang en statsminister tar seg tid til å møte opp personlig og «snakke» med «studentene» på «denne måten», sier Rydje om helgens date.

Forholdet startet surt med beskyldninger om drap, men fløyta har nå fått en annen låt, sier en forsøksvis blunkende Rydje til Ad Notams glansede søsterpublikasjon, Est et Audi.

Heltidsreisning: Det er kun fem måneder siden Rydje offentlig proklamerte sin hengivenhet for sin gamle flamme. Forholdet tok dessverre slutt, da det viste seg at Bioteknologinemda ikke kunne reise Rydjes «heltidsstudent».

UiOs nye, skjulte bistandsprosjekt

Et dokument Ad Notam har fått innsyn i, viser at de 90 000 kronene som gikk til en kongolesisk mann, ikke

var en feilutbetaling. I brevet UiO har sendt til KD og UD, heter det blant annet at «(...) bistandsprosjektet har vært særdeles vellykket, og vi ønsker derfor midler til å fortsette arbeidet».

Etter så langt å ha blitt prøvd ut i Kongo og i India, håper de nå at satsingen kan utvides til flere land.

Lærer kommunikasjon av de beste

UiO-reiseregninger viser at kommunikasjonsdirektør Marianne Tofting i starten av januar var på besøk i Sotsji. Der traff hun blant andre ordfører Anatolij Pakhomonaden i Oslo og Akershus sendt sitt sendebud, Karl Kristian Kirchhoff, for å overbevise dem om at engasjement er viktig.

Kircheliene koff: Torgel Garasje, leder for uavhengighetslista ved HiOA, har ikke latt seg overbevise av Kirckskoffs besøk. – HiOA bør bryte ut av SiO ved første anledning og heller se på en bilateral samarbeidsavtale, sier han.

– Med mindre det skaffes til veie tall som viser det motsatte, vil jeg si at denne saken ikke eksisterer, sier Ottersen til Ad Notams seksjon for kremlifismer.

Vi spør

av Petter Fløttum

Sexy kaptein? Kirchhoff har ennå ikke måttet kjempe mot horder av pågående jenter, eller Kling-ons, men det er jo lov å håpe.

Captain Kirch...hoff

Kaptein Kirchhoff skal lære HiOA-studentene å organisere seg. Han kan ikke love at de vil «live long», men han garanterer at de vil «prosper».

– Hei, jeg ringer fra Universitas. Jeg har noen flere spørsmål om «Operasjon HiOA», som skal øke foreningslysten blant HiOA-studenter. Operasjonen virker full-Spock-et med gode ting. Hva er det viktigste det skal bidra til?

– Det skal forhåpentligvis øke foreningslivet på HiOA og sørge for at det faglig-sosiale tilbudet blir bredere.

– Hvorfor er det viktig at HiOA-studentene Trekke samme retning?

– De må ikke nødvendigvis trekke i samme retning. De må få trekke i den retningen de selv ønsker.

– Du er tydelig kaptein på denne Enterpris-en. Passer du på å føre ned alt i loggen din?

– Eh... altså... ja, jeg har jo en logg hvor jeg fører ned alt. Det er klart jeg har i tilfelle vi kommer ut for et forlis.

– Om HiOA-studentene engasjerer seg mer, vil de da «live long and prosper?»

– Det er sikkert at de vil prosper, men live long er mer usikkert.

– Stillinga du har her, er nyopprettet. Er du ikke redd for å «go where no man has gone before»?

– Eh.. om jeg er redd for å «go where no man has gone before»?

Nei, eh.. nei. Ukjent farvann er mer spennende enn kjent terreng.

– Det er jo ganske sexy å være sjef for ting, det har i alle fall jeg hørt. Har du merket noe til klengete jenter, eller Kling-ons, som det også kan kalles?

– Jeg er dessverre ikke sjef for noe i «Operasjon HiOA», så de klengete jentene har ennå ikke materialisert seg for meg.

– Kaptein Kirch...hoff, du er tydeligvis ikke ditt ansvar bevisst. Vil du vurdere din stilling?

– Nei, det er det opp til sjefen min å gjøre. For min del så passer jeg på å gå til evigheten og forbi.

petter.flottum@universitas.no

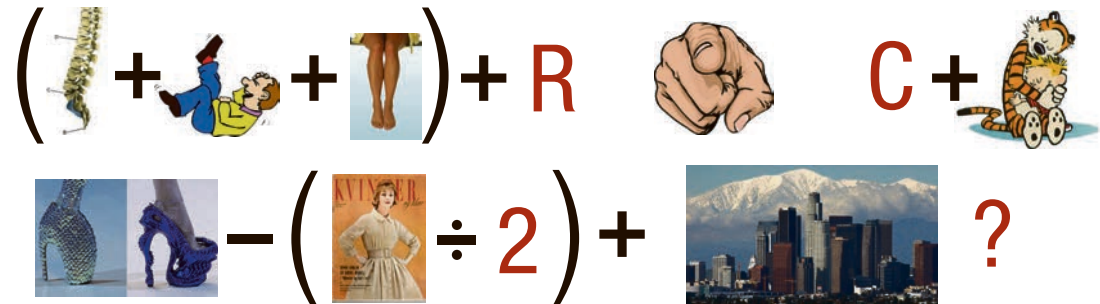
Panto

av Thomas Sørlie Hansen

Rebus

av Marthe Olstad

HINT: Jeg fant den forrige uke! Send ditt svar til arews@universitas.no

FORRIGE UKES LØSNING: «Kvinnekamp er så retro». Det klarte KB og IcelceBaby, som så gjerne ville ha premie. Da må de komme innom oss og hente.

UniversitasQuiz

av Anders R. Erikstad, Vegard R. Erikstad og Simen Braaten
Juniororgesmestre i quiz

1. Hvilken basketballspiller gikk av med seieren i årets utgave av Mesternes Mester?
2. Et sentralt regjeringsmedlem i Norge har et etternavn som er lydløst med etternavnet til han som har malt «Vinternatt i Rondane». Hva er etternavnet?
3. Av europeiske land uten kystlinje, hvilket er det mest folkerike?
4. Hva heter byen på Krimhalvøya der det både ligger en russisk og en ukrainsk flåtebase?
5. «Pol» er en kortform av «polis», som betyr by på gresk. Hva heter den største byen i den amerikanske delstaten Minnesota?
6. Hvilket britisk band hadde hits som «Message in a bottle» og «Roxanne»? Bandet besto av Andy Summers, Stewart Copeland og Gordon Sumner.
7. Hva het den tyske kvinnesaksforkjemperen som regnes som den viktigste initiativtakeren til opprettelsen av den internasjonale kvinnedagen?
8. Norge fikk to grunnlover i 1814. Den første kom 17. mai, mens den andre kom utpå høsten. Hvilken dato kom den andre?
9. Den svenske statsministeren som tok over etter Olof Palme, satt fra 1986 til 91 og fra 94 til 96. Han deler etternavnet sitt med en kjent svensk litterær figur som bare har etternavn. Hva er etternavnet?
10. Hvilket år? Statoil melder om milliardoverskridelser i Mongstad-skandalen, Sovjetiske styrker begynner å trekke seg tilbake fra Afghanistan, TV Norge starter sine sendinger. Tone Damli Aaberge blir født og Roy Orbison dør.

1. Marco Elisabadi
2. Sof(t)berg, Harald og Erna
3. Tsjekka (ca 10,5 millioner)
4. november
5. Minneapolis
6. The Police
7. Clara Zetkin
8. 4. november
9. Carlsson
10. 1988